

๑๒๑/๒๖๖

๑๒๑/๒๖๖

๑๒๑/๒๖๖

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์

ปริญญาพนธ์

ของ

สรสิทธิ์ เขตคาม

23 เม.ย. 2545

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มกราคม 2545

สรสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๒ ๑๒๑๓๐

คณะกรรมการควบคุมและกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้วเห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนา แสงศักดิ์)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ชุศรี วงศ์รัตน์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนา แสงศักดิ์)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ชุศรี วงศ์รัตน์)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภา ทัพสุวรรณ)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ สุพีพรรณ พัฒนพานิชย์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพร หะวานนท์)

วันที่ 31 เดือน มกราคม พ.ศ. 2545

ประกาศคุณูปการ

ในการศึกษาและจัดทำปฏิญานพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนได้รับความอนุเคราะห์ ให้คำแนะนำช่วยเหลือจากหลาย ๆ ท่าน ซึ่งผู้เขียนตระหนักและซาบซึ้งถึงน้ำใจของผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่านเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะถ้าขาดซึ่งความอนุเคราะห์จากท่านทั้งหลายนี้แล้ว ผลสำเร็จของปฏิญานพนธ์ฉบับนี้ ย่อมจะไม่บังเกิดขึ้นได้แน่นอน เพื่อเป็นการแสดงกตัญญูทิตา ผู้เขียนจึงขอประกาศคุณูปการผู้มีพระคุณ ดังต่อไปนี้

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศวรงค์ ประธานผู้ควบคุมปฏิญานพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำแนวทางในการจัดทำ และติดตามผลการทำงานมาโดยตลอด และท่านได้กรุณาจัดหาทุนสนับสนุนเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์สุศรี วงศ์รัตนะ อาจารย์ประจำภาควิชาวัดผลและวิจัยการศึกษา ที่ได้กรุณาแก้ไขปรับปรุง เสนอแนะเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยและการใช้สถิติเพื่อการวิจัย เพื่อให้ปฏิญานพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดา หัฟสุวรรณ และอาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพาณิชย์ กรรมการที่ได้รับแต่งตั้งเพิ่มเติมที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขเพื่อให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา และอาจารย์สมกิจ กิจทวนวงศ์ อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพิมล พงศ์สุวรรณ อาจารย์สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ ที่กรุณาให้คำแนะนำในการจัดทำปฏิญานพนธ์และให้ความอนุเคราะห์งานแปลภาษาต่างประเทศของงานวิจัยฉบับนี้

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนในการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณบุคลากรในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ทุกท่าน ที่มีส่วนในการอนุเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ในการจัดทำงานวิจัยในครั้งนี้

ผู้เขียนตระหนักและซาบซึ้งในใจตนเองคือว่า ถ้ามิได้รับความช่วยเหลือจากทุก ๆ ท่านที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ย่อมไม่อาจพบความสำเร็จในการศึกษาและจัดทำปฏิญานพนธ์ ฉบับนี้ได้ ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้ออนุเคราะห์ของทุก ๆ ท่านที่มีต่อผู้เขียน ย่อมคงอยู่ในสำนึกของผู้เขียนตลอดไป

สรสิทธิ์ เขตคาม

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
	กรอบความคิดในการวิจัย	8
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	10
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
	นโยบายในการจัดการศึกษา	12
	การบริหารวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา	14
	ด้านหลักสูตรและกานำหลักสูตรไปใช้	17
	ด้านการเรียนการสอน	19
	ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน	21
	ด้านการวัดและประเมินผล	23
	ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	26
	ปัจจัยที่สัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการ	27
	ปัจจัยด้านผู้บริหาร	27
	ปัจจัยด้านครูผู้สอน	30
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
	งานวิจัยในประเทศ	33
	งานวิจัยต่างประเทศ	35
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	38
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38

บทที่	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	40
รายละเอียดขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล	44
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	44
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
การวิเคราะห์ข้อมูล	47
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	64
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	64
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	65
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	65
การวิเคราะห์ข้อมูล	66
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
อภิปรายผล	68
ข้อเสนอแนะ	72
บรรณานุกรม	75
ภาคผนวก	84
ภาคผนวก ก. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	85
ภาคผนวก ข. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	91
ประวัติย่อของผู้วิจัย	115

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	39
2 ค่าสถิติพื้นฐานปัญหาการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็น ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาเป็นรายข้อ	48
3 ค่าสถิติพื้นฐานปัญหาการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็น ของครูผู้สอนเป็นรายข้อ	53
4 ค่าสถิติพื้นฐานพฤติกรรมความเอาใจใส่ในการสอนของครูเป็นรายข้อ	58
5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหาร โรงเรียน	59
6 ค่าสถิติพื้นฐานปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนเป็นรายด้าน	60
7 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้บริหาร โรงเรียนกับปัญหา การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา	61
8 ปัจจัยด้านผู้บริหารที่ส่งผลต่อ ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา	62
9 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครูผู้สอนปัญหาการบริหาร งานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา	62
10 ปัจจัยด้านครูผู้สอนกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา	63

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	กรอบความคิดในการวิจัย	9
---	-----------------------------	---

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นรากฐานที่มีความสำคัญในการสร้างความเจริญก้าวหน้า และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสังคม เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการ ที่ช่วยให้คนสามารถพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ได้ตลอดชีวิต ในปัจจุบันประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกได้มีการพัฒนา ให้มีความเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว มีการแข่งขันกันทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมต่าง ๆ อย่างไม่หยุดยั้ง สถาบันการศึกษา เป็นสถานที่ใช้สำหรับการพัฒนาความรู้ ความคิด สำหรับทรัพยากรบุคคลของประเทศให้เป็นคนดี มีคุณภาพ ดังพระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ตอนหนึ่งว่า

“ การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติและคุณธรรมของบุคคล สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วน ถ้วนพอเหมาะสมทุก ๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถธำรงรักษาความเจริญ มั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด ” (กนกวลี ชูชัยยะ และกฤษฎา บุญสมมิล. 2544 : 67)

การประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับ เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคม ตามบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดีตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต สามารถปรับตัวได้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสิ่งแวดล้อม มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจทำงานและครองชีวิตอย่างสงบสุข (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2536 : 401) จึงนับได้ว่าการประถมศึกษาเป็นระดับการศึกษาที่สำคัญยิ่ง พลเมืองส่วนใหญ่ของชาติจะได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษา ดังนั้นการประถมศึกษาจึงเป็นรากฐานที่สำคัญในการสร้างความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 และในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 10 บัญญัติไว้ ความเป็นมาของบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกัน ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (คณิน บุญสุวรรณ. 2541 : 248) ซึ่งหมายความว่า ในอนาคตประชาชนในประเทศไทยมีสิทธิให้บุตรหลานได้เรียน จนสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่าโดยเป็นหน้าที่ ที่รัฐจะต้องจัดให้โดยที่ประชาชนไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียน (ชาติ ชัยเดชสุริยะ และมานิตย์ จุมปา. 2541 : 31)

ในการดำเนินการจัดการศึกษาดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีจำนวนโรงเรียน และนักเรียนในความรับผิดชอบมากที่สุด แต่ในปัจจุบันมีหน่วยงานต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่จัดการศึกษา ได้กระจายอยู่ตามกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ที่กำลังจะถูกปรับรื้อให้รวมอยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานที่อยู่ส่วนกลางในลักษณะกระทรวงเดียว ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เพื่อให้มีความเหมาะสมและทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคโลกาภิวัตน์โดยมีการรวมทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เข้าด้วยกัน เป็นการปรับรื้อ เพื่อสร้างกระทรวงการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งมีองค์กรหลักอยู่ 4 องค์กรที่ทำหน้าที่ดูแลการจัดการศึกษา คือสภาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการอุดมศึกษา และคณะกรรมการศาสนาและวัฒนธรรม (วิจิตร ศรีสะอ้าน. 2542 : 4) มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจการบริหาร ไปสู่เขตพื้นที่และสถานศึกษาให้มากที่สุด โดยเฉพาะโรงเรียน ซึ่งเป็นหน่วยงานการศึกษาย่อยที่เล็กที่สุด จะต้องมียอำนาจในการบริหาร การตัดสินใจในระบบที่เหมาะสม เพื่อสามารถจัดการเรียนการสอนให้ยืดหยุ่นหลากหลาย ตอบสนอง ความต้องการที่แตกต่างกันของผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้แบ่งงานในโรงเรียนประถมศึกษา ออกเป็น 6 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานบริหารกิจการนักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2536 : 4) งานวิชาการนับเป็นงานหลักของโรงเรียนเพราะวัตถุประสงค์หลักของโรงเรียนก็คือให้การศึกษาอบรมเยาวชนของชาติ จัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร จึงนับได้ว่าโรงเรียนเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นหน่วยปฏิบัติการจัดการศึกษาจะเป็นเช่นไรจะเกิดขึ้นที่โรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องใช้เวลาในการบริหารงานวิชาการมากกว่างานอื่น ๆ ต้องมีความเข้าใจขอบข่ายของงาน มีความรู้ความสามารถในการบริหารงาน อย่างกว้างขวางจึงจะทำให้โรงเรียนมีความเป็นเลิศทางวิชาการ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 359) ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่จะต้องเป็นผู้นำทางวิชาการที่เป็นผู้จัดการที่เฉียบแหลม เป็นผู้ประสานชุมชนที่ดี เป็นผู้อำนวยความสะดวกที่เชี่ยวชาญ เข้มแข็งและเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล (รุ่ง แก้วแดง. 2541 : 278 – 279)

สภาพความเป็นจริงในปัจจุบันนี้ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษายังประสบปัญหาอยู่มาก ผลการวิจัยที่ผ่านมาพบว่าผู้บริหารโรงเรียนยังปฏิบัติงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยมาก

ทั้งในระดับประถมและระดับมัธยมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนยังให้ความสำคัญของงานวิชาการรองจากงานด้านอื่นๆ จึงเป็นสาเหตุให้การจัดการประถมศึกษาไม่บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ (สมศักดิ์ อมรรัตนานนท์. 2538 : 2) จากการศึกษายังพบอีกว่า ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านนักเรียนและปัจจัยด้านการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (สรายุทธ์ เศรษฐขจร. 2539 : 20) นอกจากนี้ยังมีสาเหตุที่มาจากทางโรงเรียนมีบุคลากรยังไม่เพียงพอตามเกณฑ์ของกรอบอัตรากำลัง ผู้บริหารโรงเรียนยังไม่เป็นผู้บริหารมืออาชีพ (สำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. 2543 : 19) สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบ การบริหารการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งมีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 843 โรงเรียน มีจำนวนข้าราชการครู 10,244 คน จำนวนนักเรียน 219,498 คน ผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาที่ผ่านมา มีสาระสำคัญที่น่าสนใจ 2 ประการ คือ ด้านคุณภาพการศึกษาและด้านความสูญเปล่าทางการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ ด้านคุณภาพการศึกษา โดยพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ จากการรายงานผลการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าการประเมินผลรวมในทุกกลุ่มประสบการณ์ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ส่วนด้านความสูญเปล่าทางการศึกษาในปีการศึกษา 2540 มีนักเรียนตกชั้นในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 ทั้งสิ้น 4,199 คน คิดเป็นร้อยละ 2.94 ของนักเรียนทั้งหมด สูงกว่าเป้าหมาย ที่ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติที่กำหนดไว้ คือ ไม่เกินร้อยละ 1

ผลการประเมินคุณภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 ในปีการศึกษา 2540 ระบุว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ อยู่ในระดับต่ำ และมีแนวโน้มลดลงโดยเฉพาะกลุ่มทักษะ (ภาษาไทย) และกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ตามลำดับ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. 2541 : 10 – 15) จากผลการดำเนินงานดังกล่าวสรุปให้เห็นว่า การดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ กำลังประสบปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขต่อไป ซึ่ง สรายุทธ์ เศรษฐขจร (2539 : 20) ได้พบข้อสรุปที่สอดคล้องกันคือ มีปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ได้แก่ ปัจจัย ด้านผู้บริหารโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอน และปัจจัยด้านนักเรียนซึ่งปัจจัยต่างๆ ดังกล่าว มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ในการที่จะทำให้การบริหารงานประสบ ความสำเร็จหรือล้มเหลวลงได้

จากสภาพปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาโดยตรงในระดับโรงเรียน มีความเห็นว่าน่าจะมีปัจจัยซึ่งมีความสัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ปัจจัยที่สำคัญได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียนและปัจจัยด้านครูผู้สอน

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ จึงมีความสนใจที่จะศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ โดยผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในการพัฒนาบุคลากรและพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนให้มีคุณภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ความมุ่งหมายทั่วไปของการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีความมุ่งหมายเฉพาะในการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัญหาในการบริหารงานด้านวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ใน 4 ด้านคือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทางการบริหาร และการได้รับการอบรมทางการบริหาร กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครูผู้สอน ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และความเอาใจใส่ในการสอน กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
4. เพื่อศึกษาว่ามีปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียนด้านใดบ้าง ที่ส่งผลต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
5. เพื่อศึกษาว่ามีปัจจัยด้านครูผู้สอนด้านใดบ้าง ที่ส่งผลต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์

และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ คือ ผลจากการศึกษาค้นคว้าจะทำให้ทราบปัจจัยที่สัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการประกอบการพิจารณาวางแผน การพัฒนาผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานต่อไป และใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ให้มีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ มีขอบเขตของเนื้อหา ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษปัจจัยที่สัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ โดยเน้นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารและครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเป็นสำคัญรวม 2 ด้าน คือ ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียน และปัจจัยด้านครูผู้สอน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์จำนวน 419 คน และครูผู้สอนจำนวน 5,181 คน จากโรงเรียนจำนวน 419 แห่ง

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 250 คน และครูผู้สอนจำนวน 500 คน โดย

2.2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบ 2 ขั้นตอน (Two – Stage random sampling) โดยใช้อำเภอและโรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร โรงเรียนจำนวน 250 คน

2.2.2 ครูผู้สอน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยให้ผู้บริหารสุ่มจากครูที่สอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนละ 2 คน ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอน จำนวน 500 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วยตัวแปร 2 กลุ่ม ดังนี้

3.1 ปัจจัยด้านผู้บริหาร ประกอบด้วยตัวแปรย่อย คือ

- 3.1.1 ระดับการศึกษา
- 3.1.2 ประสบการณ์ทางการบริหาร
- 3.1.3 การได้รับการอบรมทางการบริหาร

3.2 ปัจจัยด้านครูผู้สอน ประกอบด้วยตัวแปรย่อย คือ

- 3.2.1. ระดับการศึกษา
- 3.2.2. ประสบการณ์ในการสอน
- 3.2.3. ความเอาใจใส่ในการสอน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งประกอบด้วย

- 1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
- 2. ด้านการเรียนการสอน
- 3. ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
- 4. ด้านการวัดและประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการนิยามศัพท์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสรุปเป็น นิยามศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

- 1. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่หรือ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้รักษาการในตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่และผู้อำนวยการในโรงเรียน นั้น ๆ ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์
- 2. ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์
- 3. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึงสถานศึกษาที่เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์
- 4. จังหวัดบุรีรัมย์ หมายถึง เขตพื้นที่การปกครองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งอยู่ในเขตการศึกษา 11 มี 21 อำเภอ กับ 2 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอกระสัง อำเภอคูเมือง

อำเภอนางรอง อำเภอหนองกี่ อำเภอชำนิ อำเภอหนองหงส์ อำเภอบ้านกรวด อำเภอประโคนชัย
อำเภอละหานทราย อำเภอพุทไธสง อำเภอลำปลายมาศ อำเภอสตึก อำเภอปะคำ อำเภอนาโพธิ์
อำเภอพลับพลาชัย อำเภอห้วยราช อำเภอโนนสุวรรณ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอโนนดินแดง
อำเภอเฉลิมพระเกียรติ กิ่งอำเภอบ้านด่าน และกิ่งอำเภอแคนดง

5. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการ หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ที่เป็น
อุปสรรคในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนไม่ให้เจริญก้าวหน้า ส่งผลให้การจั
การเรียนการสอนประสบความสำเร็จได้ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ประมวลปัจจัย ที่มีความสำคัญ
จากแนวคิดทฤษฎี และผลงานการวิจัยของนักการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้

5.1 ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง คุณลักษณะส่วนตัวของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทางการบริหาร และ
การได้รับการอบรมทางการบริหาร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1.1 ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาขั้นสูงสุดที่ผู้บริหารโรงเรียนได้รับ
แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

5.1.2 ประสบการณ์ทางการบริหาร หมายถึง จำนวนปีที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษา ในการศึกษาครั้งนี้จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ไม่เกิน 10 ปีและ 10 ปีขึ้นไป

5.1.3 การได้รับการอบรมทางการบริหาร หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียน
ได้ผ่านการอบรมวิชาการด้านการบริหารโรงเรียน รวมถึงการประชุมอบรมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียน
ในด้านการบริหารงานในโรงเรียน และมีประกาศนียบัตรมอบให้ ซึ่งจัดขึ้นในระดับอำเภอ ระดับ
จังหวัด ระดับเขตการศึกษาหรือระดับชาติ ที่หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชนจัดขึ้นในรอบ 5 ปี
ที่ผ่านมา นับตั้งแต่ปีการศึกษา 2538 - 2542 ในการศึกษาครั้งนี้จำแนกออกเป็น เคยผ่านการอบรม
และไม่เคยผ่านการอบรม

5.2 ปัจจัยด้านครูผู้สอน หมายถึง คุณลักษณะส่วนตัวของครูผู้สอน จำแนกออกเป็นระดับ
การศึกษา ประสบการณ์ในการสอนและความเอาใจใส่ในการสอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.2.1 ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาของครูผู้สอนในโรงเรียนประถม
ศึกษาที่ได้รับ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

5.2.2 ประสบการณ์ในการสอน หมายถึง ระยะเวลาที่ครูผู้สอนปฏิบัติหน้าที่
ในโรงเรียนในสายงานการสอนอย่างต่อเนื่อง แบ่งออกเป็น ต่ำกว่า 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป

5.2.3 ความเอาใจใส่ในการสอน หมายถึง พฤติกรรมของครูที่แสดงออก
ถึงความตั้งใจจริงในการปฏิบัติงานในหน้าที่ อบรมสั่งสอนให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถประพฤติ
ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน มีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลการปฏิบัติงาน

6. ปัญหาการบริหารงานวิชาการ หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคขัดขวางต่อการปฏิบัติงาน วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในงานวิชาการ 4 ด้าน คือ งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานด้านการเรียนการสอน งานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล ทำให้การปฏิบัติงานวิชาการไม่สัมฤทธิ์ผลตามต้องการ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

6.1 ปัญหาด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนไม่สามารถจัดให้มีเอกสารต่างๆ เกี่ยวกับหลักสูตร เช่น แผนการสอน คู่มือครูให้เพียงพอ การวางแผนเกี่ยวกับหลักสูตร การศึกษาและทำความเข้าใจในหลักสูตร การพัฒนาครูให้มีความรู้ การดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น จากการใช้หลักสูตรตลอดถึงไม่มีการติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

6.2 ปัญหาด้านการเรียนการสอน หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนไม่สามารถดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอน การจัดห้องเรียน อาคารสถานที่ อุปกรณ์และห้องพิเศษ การจัดทำและจัดหาเอกสารประกอบหลักสูตร การจัดครูเข้าสอน การจัดตารางสอน การติดตามผลการสอนของครู การเยี่ยมชั้นเรียน ตลอดจนการติดตามช่วยเหลือครูเพื่อช่วยแก้ปัญหาในการเรียนการสอน และให้ขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงาน

6.3 ปัญหาด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนไม่สามารถดำเนินการเกี่ยวกับ การจัดหาและบริการวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนแก่ครู จัดให้มีศูนย์สื่อ ไม่ส่งเสริมให้ครูรู้จักคิดค้นสร้างสรรค์สื่อใหม่ ๆ และการใช้สื่อประกอบการสอน การเก็บบำรุงรักษาสื่อ แสวงหาแหล่งวิทยากรสำหรับนักเรียนในการเรียนในชุมชน ตลอดจนไม่มีการติดตามและประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอน

6.4 ปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผล หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีความรู้ความเข้าใจในระเบียบการวัดผลประเมินผล ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) โรงเรียนขาดเอกสาร คู่มือเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ขาดการวางแผน ด้านงานวัดและประเมินผล ตลอดจนไม่มีการจัดสร้างเครื่องมือวัดผลที่มีคุณภาพ การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การติดตามและตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดผล การจัดทำผลการประเมินแสดงความก้าวหน้าของนักเรียนทุกชั้น ทุกคน และทุกกลุ่มประสบการณ์

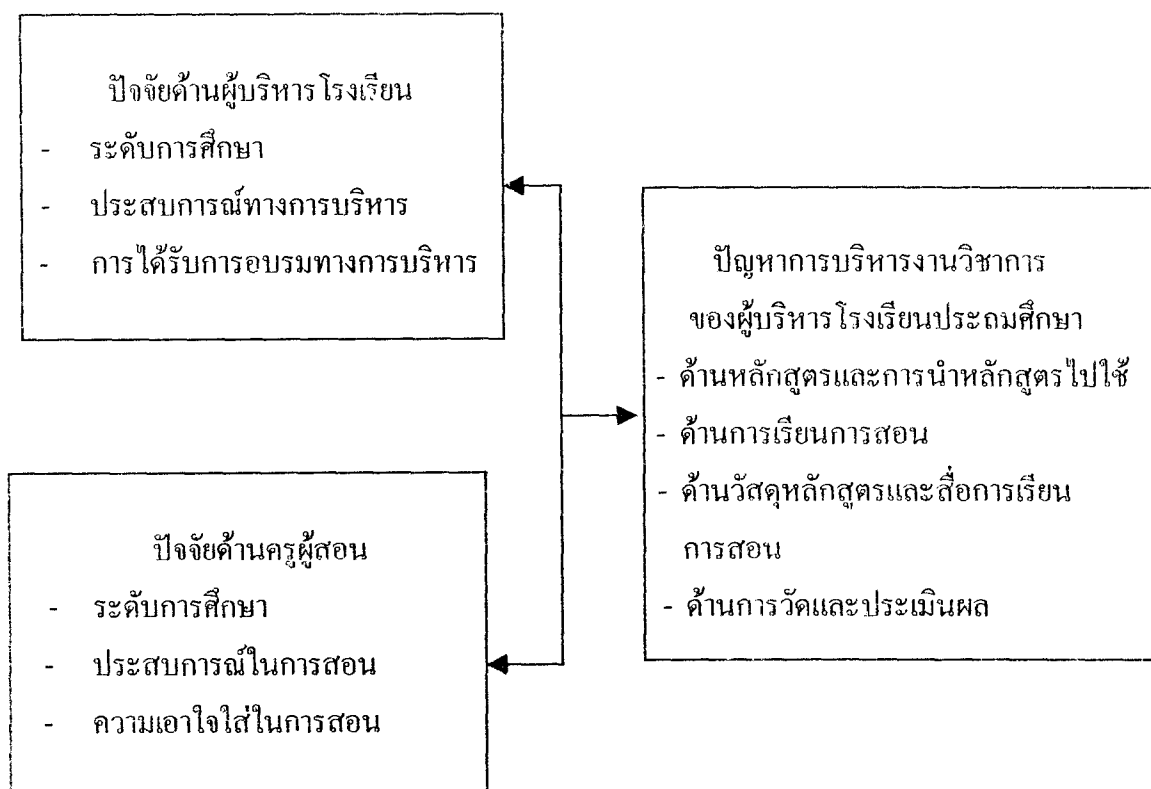
กรอบความคิดในการวิจัย

กรอบความคิดในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านและได้ประสาน

แนวคิดของนักวิชาการเหล่านั้น ดังนี้

ตัวแปรด้านผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดของ ลูเนนเบิร์ก และ ออนสไตน์ (Lunenburg and Ornstein. 1996 : 19) ที่ได้กล่าวว่า ปัจจัยด้านบุคลากร ซึ่งหมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่มีความรู้ความสามารถ จะส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเจริญงอกงามของนักเรียน ส่วนตัวแปรตาม คือ ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ผู้วิจัยในฐานะที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งมีสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่มีหน้าที่กำกับ ควบคุม ดูแลโดยตรง ผู้วิจัย ได้นำแนวคิดของนักศึกษามาสังเคราะห์ร่วมกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538 : 5 – 10) ที่ได้กำหนดขอบข่ายของงานวิชาการที่สำคัญ 4 ด้าน คือ (1) งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ (2) งานด้านการเรียนการสอน (3) งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (4) งานวัดผลและประเมินผล

เมื่อประสานแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยได้พัฒนามาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบความคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทางการบริหาร และการได้รับการอบรมทางการบริหาร กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีความสัมพันธ์กัน
2. ปัจจัยด้านครูผู้สอน ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนและความเอาใจใส่ในการสอน กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีความสัมพันธ์กัน
3. มีปัจจัยด้านผู้บริหาร โรงเรียนอย่างน้อย 1 ด้าน ที่ส่งผลต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
4. มีปัจจัยด้านครูผู้สอนอย่างน้อย 1 ด้าน ที่ส่งผลต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา ปัจจัยที่สัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. นโยบายในการจัดการศึกษา
2. การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา
 - 2.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
 - 2.2 ด้านการเรียนการสอน
 - 2.3 ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
 - 2.4 ด้านการวัดและประเมินผล
 - 2.5 ปัญหาการบริหารงานวิชาการ
3. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการ
 - 3.1 ปัจจัยด้านผู้บริหาร
 - 3.1.1 ระดับการศึกษา
 - 3.1.2 ประสบการณ์ทางการบริหาร
 - 3.1.3 การได้รับการอบรมทางการบริหาร
 - 3.2 ปัจจัยด้านครูผู้สอน
 - 3.2.1 ระดับการศึกษา
 - 3.2.2 ประสบการณ์ในการสอน
 - 3.2.3 ความเอาใจใส่ในการสอน
4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นโยบายในการจัดการศึกษา

จากสถานการณ์ของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง รวมทั้งความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกสามารถติดต่อเชื่อมโยงกันได้โดยสะดวกและรวดเร็ว เกิดภาวะการแข่งขันซึ่งก่อให้เกิดภาวะวิกฤติในด้านต่าง ๆ ทำให้มีผลกระทบต่อกิจกรรมชีวิตของมวลมนุษยชาติทั่วโลก ทั้งทางด้านครอบครัว ชุมชน ศีลธรรมจริยธรรม ศาสนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำหรับประเทศไทยได้มีการดำเนินการเพื่อแก้ไขภาวะวิกฤติต่าง ๆ โดยการปฏิรูประบบเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สังคม การศึกษา โดยเฉพาะทางการศึกษา ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ได้กำหนดเรื่องการศึกษาไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

ในการจัดการศึกษาดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการมีแนวความคิดในการจัดการศึกษาเพื่อให้เด็กรู้จัก คิดเป็น กล้าแสดงความคิดเห็น สร้างระบบการมีส่วนร่วม เป็นระบบและมีกระบวนการจัดการเรียนเป็นกลุ่ม เรียนรู้จากเครือข่าย เรียนรู้ด้วยความสนุกสนานตลอดจนปลูกฝังให้เด็กเกิด คุณธรรม จริยธรรม พ่อ แม่ ครู อาจารย์ จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี (กรมวิชาการ. 2541 : 6-7) สำหรับนโยบายของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ในเรื่องการปฏิรูปหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน ข้อ 4 กำหนดไว้ว่า เร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยจัดทำและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการทุกกลุ่มประสบการณ์ / รายวิชานั้นให้นักเรียนปฏิบัติจริง และประเมินตามสภาพจริงของผู้เรียน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. 2541 : 19) ซึ่งทุกโรงเรียนต้องปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายที่ตั้งไว้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 ก : ปกหน้า) ได้จัดแบ่งงานบริหารออกเป็น 6 ด้าน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานวิชาการนับเป็นงานหลักของโรงเรียน เพราะวัตถุประสงค์ที่สำคัญของโรงเรียนก็คือการให้การศึกษาและอบรมเยาวชนของชาติภารกิจหลักของโรงเรียนก็คือ การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540 : 359) ได้กล่าวว่า การเรียน

การสอน คือหัวใจของโรงเรียนเป็นการจัดที่เน้นให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้คอยชี้แนะ และครูจะต้องมีความพร้อมในการสอนทุก ๆ ด้าน เช่น การเตรียมการสอน การใช้สื่อประกอบ เป็นต้น ส่วนผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในขอบข่ายของงานวิชาการเป็นอย่างดี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540 : 45) ได้ทำการศึกษาแล้วพบว่า เด็กที่เข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในปี พ.ศ. 2534 เหลือรอดจนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปี พ.ศ. 2539 จำนวน 69.4 % มีอัตราการตกซ้ำชั้น 16.8 % มีอัตราการออกกลางคัน 13.8 % และยังมีเด็กที่พลัดและขาดโอกาสในการศึกษาภาคบังคับมากกว่า 400,000 คน ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับการจัดการศึกษา ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ (2541 : 7-9) พบว่า ในปีการศึกษา 2540 มีนักเรียนตกซ้ำชั้นในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 4,199 คน คิดเป็น 2.94 % ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนที่มาก สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ถึง 1.94 % มีจำนวนนักเรียนที่ออกกลางคัน 3,543 คน คิดเป็นร้อยละ 2.47 เมื่อพิจารณาจากข้อมูลที่ได้รับแล้วทำให้ทราบว่า ผลการจัดการศึกษายังไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร ทำให้เกิดความสูญเสียทางการศึกษา เป็นปัญหาที่น่าเป็นห่วงที่ควรได้รับการแก้ไขโดยเร็ว

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (2531 : 48-54) ได้ทำการศึกษาวิจัย พบสิ่งที่น่าสนใจหลายประการดังนี้ (1) ครูใหญ่มีทักษะและความสามารถทางวิชาการไม่เพียงพอ (2) ครูใหญ่ควบคุมคิดตามการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนไม่จริงจัง ดำเนินการเพียงเพื่อไม่ให้ผิดระเบียบเท่านั้น (3) ครูใหญ่จะเลือกลักษณะงานที่น่าสนใจและมีผลประโยชน์ตอบแทน ครูใหญ่บางคนไม่สนใจคุณภาพ ของผลผลิตและคุณภาพของโรงเรียน (4) ครูใหญ่บางคนขาดความสัมพันธ์กับครูในโรงเรียน ชาวบ้านและนักเรียน ครูใหญ่บางคนยึดมั่นความคิดของตนเองเป็นใหญ่ (5) ครูใหญ่วัยหนุ่มสาวจะมีความกระฉับกระเฉงในการทำงาน มีความรับผิดชอบสูง ส่วนครูใหญ่อาวุโสจะเฉื่อยชาไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง ครูใหญ่บางคนไม่มีความพร้อมในการบริหารในระบบการศึกษาในปัจจุบัน การมีวุฒิการศึกษาสูงขึ้น ทำให้บทบาทของผู้บริหารหนักแน่นและมีความเชื่อมั่นสูง แต่สำหรับบางคนวุฒิการศึกษาเป็นเพียงช่วยในความเป็นผู้นำมากกว่าช่วยในการทำหน้าที่ครูใหญ่ และ (6) การเปลี่ยนตัวผู้บริหารโรงเรียนบ่อยเกินไป เป็นผลเสียแก่โรงเรียนที่อยู่ในช่วงเติบโตหรือกำลังพัฒนา และครูใหญ่ที่อยู่ยาวนานเกินไปทำให้เกิดความเฉื่อยชาขาดการคิดริเริ่ม

จากสภาพของปัญหาที่พบดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า คุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนส่งผลโดยตรงต่อระดับความสำเร็จในการบริหาร ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2535 : 25) ได้กล่าวว่า ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหารโรงเรียน เกิดจากความแตกต่างของคุณภาพในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเป็นสำคัญ

การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา

ใน 6 งานที่โรงเรียนประถมศึกษาจะต้องปฏิบัติ งานวิชาการถือเป็นงานหลักที่มีความสำคัญที่สุด ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า โรงเรียนจะดีหรือไม่มันจะขึ้นอยู่กับงานวิชาการเป็นสำคัญ จุดมุ่งหมายของงานวิชาการนั้นอยู่ที่ การสร้างให้นักเรียนนั้นมีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรมและมีคุณสมบัติตามที่ต้องการ ความสำคัญไม่ได้อยู่ที่การอ่านออกเขียนได้เท่านั้น แต่งานวิชาการเป็นงานที่รับผิดชอบต่อคุณภาพของพลเมืองและความมั่นคงของชาติผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญและมีความรู้ความเข้าใจในขอบข่ายของงานวิชาการ และสามารถปฏิบัติภาระหน้าที่ตามกรอบงานที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ

อำภา บุญช่วย (2537 : 2) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นการบริหารที่มีความยุ่งยาก เพราะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการสอน ผู้บริหารจะต้องใช้ความพยายามและความสามารถเป็นอย่างมากในการนำคณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งอุทัย บุญประเสริฐ (2540 : 34-35) ได้ชี้ให้เห็นว่างานที่สำคัญของโรงเรียนคืองานวิชาการ ถ้าหากโรงเรียนดำเนินการผิดพลาด ก็น่าจะพิจารณาได้ว่าโรงเรียนนั้นประสบความล้มเหลว และถ้าโรงเรียนใดที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินการทางวิชาการ โรงเรียนนั้นก็สมควรได้รับการยกย่อง การบริหารงานวิชาการจึงนับได้ว่า มีบทบาทสำคัญสูงต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวต่อการบริหารโรงเรียน แต่การบริหารงานวิชาการจะมีคุณภาพดีมาน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ที่สำคัญที่สุดก็คือผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 15) ได้เสนอว่าเมื่องานวิชาการเป็นงานที่สำคัญ ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องใช้เวลาในการบริหารงานวิชาการมากกว่างานอื่น ๆ หรือประมาณร้อยละ 35 ของเวลาทั้งหมด ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบในงานวิชาการ เพื่อประโยชน์ของนักเรียนให้มากที่สุด

ดังนั้น สารสำคัญของงานวิชาการ ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนจะต้องเป็นผู้ที่มีความเข้าใจในขอบข่าย บทบาทและหน้าที่อันสำคัญซึ่งต้องงานวิชาการ ถ้าบุคลากรทุกคนมีความตระหนัก มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการศึกษา และจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอนที่รับผิดชอบแล้ว ย่อมจะเป็นการง่ายที่จะทำให้การบริหารงานวิชาการนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ และนำความสำเร็จมาสู่สถานศึกษา ซึ่งปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 17-19) ได้กำหนดขอบข่ายของงานวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาไว้ดังนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ แบ่งออกเป็น การจัดทำแผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดปฏิทินการศึกษา ความรับผิดชอบตามภาระหน้าที่การจัดชั้นตอน และระยะเวลาในการทำงาน การจัดทำโครงการสอน และการจัดทำบันทึกการสอน

2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน แบ่งออกเป็น การจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดแบบเรียน การปรับปรุงการเรียนการสอน และการฝึกงาน

3. การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน แบ่งออกเป็น การจัดสื่อการเรียนการสอน การจัดห้องสมุด และการนิเทศการสอน

4. การวัดและประเมินผลการเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538 : 4) ได้กำหนดขอบข่ายของงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้โรงเรียนในสังกัดได้ถือเป็นแนวปฏิบัติ รวม 7 ด้าน ดังนี้ (1) งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ (2) งานด้านการเรียนการสอน (3) งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (4) งานวัดผลและประเมินผล (5) งานห้องสมุด (6) งานนิเทศภายใน และ (7) งานประชุมอบรมทางวิชาการ ซึ่งอุทัย บุญประเสริฐ (2540 : 36) ได้กล่าวว่างานวิชาการมีขอบข่ายของงาน ดังนี้ (1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ (2) การสอนและการจัดการเรียนการสอน (3) งานกิจกรรมนักเรียนและการบริหารกิจกรรมนักเรียนให้ตอบสนองหลักสูตร (4) งานสื่อการสอนและกิจการห้องสมุด (5) งานวัดผลและการประเมินผล และ (6) งานการนิเทศการศึกษาและการพัฒนาอาชีพ สำหรับอนุศักดิ์ สมิตสันต์ (2540 : 20 – 21) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อาจจำแนกออกเป็น 3 ลักษณะดังนี้ (1) การจัดกระบวนการบริหารวิชาการ ซึ่งนับว่าเป็นหัวใจของงานบริหารที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่องานวิชาการ ซึ่งกระบวนการบริหารงานวิชาการได้แก่ การวางแผนงานวิชาการ การติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการและการประเมินผล (2) การจัดและพัฒนางานวิชาการ ได้แก่ การจัดทำแผนการสอนของโรงเรียน การพัฒนาการวัดผลประเมินผล เช่น การวิเคราะห์ข้อสอบ การทำธนาคารข้อสอบ การจัดทำโครงการสอนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การแนะแนวการศึกษาและอาชีพ การจัดห้องสมุด การจัดสื่อการสอน การจัดรวบรวมเอกสารการสอน คู่มือครูและการนิเทศการสอน (3) การส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ ได้แก่ การจัดโรงเรียน เช่น อาคาร บริเวณ เพื่อส่งเสริมงานวิชาการ การดูแลครูประจำชั้นให้จัดชั้นเรียนได้ถูกต้องตามหลักวิชา การควบคุมดูแลครูให้ปฏิบัติงานไม่ให้บกพร่อง การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูทดลองใช้วิธีการสอนแบบใหม่ ๆ การตรวจตราการทำงานของครู และการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ การจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อขอความร่วมมือ การจัดบริการเพื่อช่วยเหลืองานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ และการส่งเสริมให้มีการสอนซ่อมเสริมให้มีประสิทธิภาพ

ในการบริหารงานวิชาการนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องใช้เวลาให้เหมาะสม ดังที่สมิธและคณะ (ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ, 2542 : 88 ; อ้างอิงจาก Smith and Others, 1971 : 170)

ได้แบ่งสัดส่วนเวลาของงานแต่ละงานสำหรับผู้บริหารโรงเรียนไว้ดังนี้ งานวิชาการ 40 % งานบริหารบุคคล 20 % งานกิจการนักเรียน 20 % งานธุรการ 5 % งานอาคารสถานที่ 5 % งานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 5 % และงานอื่นๆ 5 %

สำหรับนักการศึกษาในต่างประเทศ ได้แบ่งขอบข่ายงานวิชาการในโรงเรียนไว้ที่น่าสนใจ ดังนี้ เฟเบอร์และเชียร์รอน (Faber and Shearon. 1970 : 212) ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการไว้ดังนี้ (1) การจัดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (2) การจัดเนื้อหาของหลักสูตร (3) การนำหลักสูตรไปใช้ (4) การจัดทำอุปกรณ์การสอน (5) การนิเทศการสอน และ (6) การส่งเสริมครูประจำการ ส่วนเซอร์จิโอวานนี และคนอื่นๆ (Sergiovanni and Others. 1980 : 267 – 268) ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการในโรงเรียนไว้ดังนี้ (1) การตั้งปรัชญาการศึกษาและการตั้งวัตถุประสงค์ในการบริหารงานเพื่อให้บรรลุปรัชญาการศึกษานั้นๆ (2) การจัดให้มีการประเมินผล หลักสูตรและการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ (3) การสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้พร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลง และ (4) การจัดหาวัสดุเพื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและเพียงพอ ซึ่งมีนูดิน (Minudin. 1987 : 2403) ได้ทำการวิจัยพบว่าบทบาททางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประกอบด้วยหน้าที่หลัก 6 ประการ คือ (1) การประเมินผลโครงการของโรงเรียน (2) สนับสนุนให้ผู้ร่วมงานมีการศึกษาและประสบการณ์เพิ่มขึ้น (3) กำหนดวัตถุประสงค์ของโรงเรียนอย่างชัดเจน (4) ควบคุมโครงการและกิจกรรมอื่นๆ ทั้งหมดของโรงเรียน (5) สอนในบางระดับชั้น และ (6) รู้และเข้าใจกฎ ข้อบังคับในการเรียนรายวิชาต่างๆ

จากการศึกษาแนวคิดของนักการศึกษาต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น มีข้อสังเกตและอาจกล่าวได้ว่า ขอบข่ายของงานวิชาการทั้งในและต่างประเทศ จะกล่าวไว้ในลักษณะที่คล้ายกันและสามารถสรุปได้ว่า ขอบข่ายงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ควรประกอบด้วยภารกิจของงาน ดังนี้ (1) งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ (2) งานด้านการเรียนการสอน (3) งานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (4) งานด้านการวัดผลและประเมินผล ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้มีหน้าที่ และรับผิดชอบในการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ทุกคน จะต้องเข้ารับการศึกษามีสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติคอยกำกับดูแลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ทั่วประเทศ ผู้วิจัยได้ตั้งแตรห้แนวคิดของนักการศึกษาและสรุปขอบข่ายของงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาว่ามีงานที่สำคัญที่จะต้องดำเนินการอยู่ 4 งาน คือ งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานด้านการเรียนการสอน งานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน และงานด้านการวัดและประเมินผล ซึ่งในการปฏิบัติงานดังกล่าว พบปัญหามากมายในการปฏิบัติ สืบเนื่องมาจากปัจจัยหลาย ๆ ปัจจัยโดยเฉพาะปัจจัยด้านบุคลากร ธงชัย สันติวงษ์ (2533 : 379) ได้กล่าวว่า ในโรงเรียนจะประกอบ

ไปด้วยผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน นักการภารโรงและผู้ปกครอง ในการพัฒนางานของโรงเรียน ผู้บริหารจะต้องทราบว่า ปัจจัยด้านกำลังคนนับเป็นหัวใจสำคัญยิ่ง และไม่มีงานใดจะยากลำบากและ ไม่น่าเหนื่อยยากเท่ากับการทำงานร่วมกับคน ทั้งนี้เพราะคนมีความแตกต่างกันในเชิงปัญญาความสามารถ ทักษะ ความสนใจ ความทะเยอทะยาน ที่สำคัญคือความแตกต่างกันของแรงจูงใจในการทำงาน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ (2543 : 16 – 21) ได้สรุปปัญหาในการบริหารงาน วิชาการทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น ไว้ดังนี้ (1) การเกณฑ์เด็กการศึกษา ภาคบังคับไม่ครบตามเป้าหมาย (2) สภาพความยากจนของผู้ปกครองในท้องถิ่นที่ห่างไกลทุรกันดาร ทำให้เป็นอุปสรรคในการจัดการศึกษา (3) บุคลากรได้รับมอบหมายงานสอนไม่ตรงกับสาขาที่ศึกษามา (4) ขาดการนิเทศติดตามผลอย่างทั่วถึง (5) ขาดแหล่งค้นคว้าทางวิชาการสำหรับครูและนักเรียน จาก สภาพปัญหาดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานด้านวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ (2538 : 4) ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการไว้ 7 ด้าน ผู้วิจัยเห็นว่างานด้าน ห้องสมุด งานด้านเทศภายในและงานด้านการประชุมอบรมทางวิชาการเป็นงานสำคัญรองลงไป ผู้วิจัย จึงเลือกศึกษาเฉพาะงาน 4 งาน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล มีรายละเอียดดังนี้

1. งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรเป็นเสมือนแม่บทที่มีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษาทุกรูปแบบและทุกระบบการศึกษา ดังจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า แต่ละครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษา จะต้องมีการหลักสูตรเป็นพื้นฐานหลักและเป็นแกนที่สำคัญที่ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องทำความเข้าใจให้ตรงกัน

ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่า หลักสูตร ไว้หลายท่าน เช่น ชำรง บัวศรี (2531 : 6) ได้กล่าวว่า หลักสูตรหมายถึง แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การ จัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมและมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการ ด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2535 : 1) ที่ได้กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึงประสบการณ์ทั้งมวลที่โรงเรียนจัดขึ้นให้นักเรียน ทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้ นักเรียนได้รับความรู้ มีทักษะเกิดความคิดและทัศนคติที่ดี อันจำเป็นต่อการดำรงชีวิต และสามารถอยู่ ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามควรแก่สภาพ

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่าหลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ทั้งหมดที่โรงเรียน จัดขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในทุก ๆ ด้านตามเป้าหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ ซึ่งหลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) มีความคาดหวังให้ผู้เรียนคิดเป็น

ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นและทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์กับสังคมตามบทบาทและหน้าที่ของตน (กรมวิชาการ, 2535 : 1) ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะที่มีบทบาทต่อการนำหลักสูตรไปใช้ จึงมีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จของหลักสูตร ต้องใช้เทคนิคและความสามารถของตัวผู้บริหารเอง เพราะผู้บริหารมีความใกล้ชิดกับครูและนักเรียน ช่อมรู้พื้นฐานและความเป็นมาของครูแต่ละคนเป็นอย่างดี ซึ่งสังค์ อุทรานันท์ (2532 : 275 – 276) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการนำหลักสูตรไปใช้ว่า ผู้บริหารจะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่โรงเรียนใช้อย่างชัดเจน จะต้องให้บริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนชนิดต่าง ๆ แก่ครู ดำเนินการนิเทศ ติดตามผลการใช้หลักสูตรในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ กระตุ้นและส่งเสริมครูในการใช้หลักสูตรอย่างถูกต้อง ให้กำลังใจและบำรุงขวัญแก่ครูผู้ใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนอภา บุญช่วย (2537 : 32 – 33) ได้บันทึกไว้ว่า ในการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทมาก ต้องมีความรู้ ความเข้าใจหลักสูตรยิ่งกว่าใคร ๆ เพราะผู้บริหารโรงเรียนเป็นตัวจักรสำคัญที่สุดในการบริหารโรงเรียนให้ได้ผลดี บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องทราบแนวปฏิบัติ ซึ่งได้เสนอแนวทางไว้ดังนี้ (1) จัดให้มีปรัชญาและเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียน (2) ต้องมีการกำหนดนโยบายด้านวิชาการของโรงเรียนให้ชัดเจน และแจ้งให้ครูทุกคนรับทราบและเข้าใจ (3) ต้องทำความเข้าใจขององค์ประกอบและโครงสร้างการศึกษาที่มีขึ้นในโรงเรียนทั้งหมด และสื่อสารให้ทุกคนเข้าใจ (4) เข้าใจหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตรมีการฝึกอบรมให้ความรู้ทุกคน จัดให้มีเอกสารหลักสูตรที่ครูต้องใช้ในโรงเรียน (5) การคัดเลือกและใช้ครูให้ถูกต้องตามความถนัด ความสามารถและความเหมาะสม (6) จัดให้มีสื่อการสอนและการอำนวยความสะดวกในด้านอาคารสถานที่ (7) จัดให้มีการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมีการพัฒนาครูในด้านการสอน เช่น จัดให้มีการสังเกตการสอน การเข้ารับการพัฒนาอบรม เป็นต้น (8) ก่อนเปิดภาคเรียนควรมีการประชุมครูเพื่อชี้แจงเรื่องหลักสูตร แผนการสอน ปัญหาการสอน (9) การจัดตารางสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การสอนซ่อมเสริม เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญ และ (10) ต้องรู้จักประเมินผลหลักสูตรโดยประเมินจากผลการศึกษาของนักเรียน การใช้แผนการสอนของครู การติดตามผลนักเรียน ที่จบการศึกษาไปแล้วความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน หรือด้านองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น อาคารสถานที่ ครู สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538 : 5) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนไว้ดังนี้ (1) จัดให้มีหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 และเอกสารประกอบหลักสูตร เช่น แผนการสอน กำหนดการสอน คู่มือครู แผนการสอน ให้เพียงพอและครบถ้วนทุกระดับชั้นเรียน (2) ศึกษาและทำ

ความเข้าใจหลักสูตรให้ชัดเจน ตั้งแต่หลักการ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตรเนื้อหาสาระตลอดจน การวัดและประเมินผล โดยอาจตั้งเป็นคณะกรรมการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนเป็นประธาน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์และครูผู้สอน ร่วมเป็นกรรมการ (3) วางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ โดยจัดประชุมผู้เกี่ยวข้องและครูผู้สอนเพื่อชี้แจง แนะนำ ทบทวนหลักสูตร ก่อนเปิดภาคเรียนและลงมือสอน (4) นิเทศติดตามผลการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน และประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้โดยพิจารณาจากรายงานต่าง ๆ เช่น แบบ บันทึกริक्तการสังเกตการสอน แผนการสอนบันทึกการสอนคุณภาพและความรู้ความสามารถของนักเรียน (5) ดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตร โดยวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุทั้งในส่วน ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร เช่น ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน นักเรียนและในส่วนของปัจจัย อื่นที่เกี่ยวข้อง (6) พัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรอยู่เสมอ โดยเข้าร่วม ประชุม สัมมนา อบรม ฟังการอภิปราย หรือสนทนาร่วมกับผู้มีความรู้ด้านหลักสูตร หรือผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องในโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา หรือระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้ดำเนิน การศึกษาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ในชั้นมัธยมศึกษาและศึกษานอกระบบทางการจัดประสบการณ์ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กก่อนเกณฑ์ เข้าเรียนในระดับประถมศึกษา

สรุปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะที่มีบทบาทต่อการนำหลักสูตรไปใช้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะ ต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรเป็นอย่างดี จะต้องเป็นผู้นำในการใช้หลักสูตร มีความเข้าใจใน รายละเอียด รู้จักการวางแผนการใช้หลักสูตร มีการกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูใช้หลักสูตรอย่างถูกต้อง มีการให้ขวัญและกำลังใจสำหรับบุคลากรที่ใช้หลักสูตรในโรงเรียน และที่สำคัญคือ มีการติดตามผล และประเมินผลการใช้หลักสูตร ซึ่งจะทำให้หลักสูตรที่นำมาใช้ ประสพผลตามที่ตั้งเป้าหมายเอาไว้

2. ด้านการเรียนการสอน

การเรียนการสอนจะมีประสิทธิภาพเพียงใดขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างการจัด องค์ประกอบต่าง ๆ ของการเรียนรู้และการสอน การตรวจสอบประสิทธิภาพของการเรียนการสอน จะทำได้โดยการประเมินผล และเมื่อผลที่ออกมายังมีความบกพร่องก็ต้องมีการปรับปรุงใหม่ ดังนั้น การที่จะส่งเสริมให้นักเรียนมีการเจริญเติบโตและความเจริญงอกงามทางกาย อารมณ์ สังคม และ สติปัญญานั้น การส่งเสริมที่ดีที่สุดก็คือ การให้การศึกษาที่เหมาะสมกับการพัฒนาทั้ง 4 ด้าน โดยการจัดกิจกรรมที่สามารถสร้างความงอกงามให้มากที่สุด ซึ่งครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัด การเรียนการสอนเหล่านั้น

มีผู้ให้คำนิยามของคำว่า การเรียนการสอน ไว้หลายความหมายด้วยกัน เช่น กรมวิชาการ (2525 : 11) ได้กล่าวว่า งานการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในการที่จะทำให้ให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะตามที่หลักสูตรต้องการ เพราะเป็นกิจกรรมที่ใกล้ชิดกับเด็กได้ปฏิบัติมากที่สุด การเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่ครูและนักเรียนร่วมกันปฏิบัติ แยกออกเป็น 2 ส่วน คือ การเรียนเป็นกิจกรรมที่นักเรียนทำ ส่วนการสอน เป็นกิจกรรมที่ครูทำ ในทางปฏิบัตินั้นกิจกรรมทั้งสองอย่างได้กระทำไปพร้อม ๆ กัน จึงเรียกรวมว่า การเรียนการสอน ส่วนสมบูรณ์ สงวนญาติ (2534 : 29) ได้สรุปว่า การเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่ทำให้ เกิดความรู้และประสบการณ์ให้กับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนไปตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลา แสงสุวรรณ (2536 : 29) ได้กล่าวไว้ทำนองเดียวกันว่าเป็นการจัดให้มีปัจจัยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ได้แก่ การจัดให้มีสื่อการสอนบริการแก่ครูผู้สอน ตามความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา มีบริการห้องสมุดสำหรับนักเรียน ตลอดจนบุคลากรได้ค้นคว้าหาความรู้และความบันเทิง

ที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า การเรียนการสอน เป็นกระบวนการที่ทำให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้กับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนไปตามเป้าหมาย เป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในหลักการจัดการเรียนการสอนซึ่งถือว่าเป็นงานหลักที่มีความสำคัญ ผู้บริหารจะต้องแสดงบทบาทได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและชัดเจน ซึ่งหวน พินรุพันธ์ (2528 : 47) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนว่า ผู้บริหารจะต้องแสดงบทบาทที่สำคัญใน 2 ประการ คือ ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มวิชาอย่างเท่าเทียมกัน และผู้บริหารโรงเรียนจะต้องกระตุ้นให้ครูผู้สอนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน จากการบอกเล่า บรรยาย หรือการยึดเชิดความรู้ให้นักเรียน มาเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการค้นคว้า การทำงานเป็นกลุ่ม และการอภิปรายเพิ่มมากขึ้น ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538 : 6) ได้บันทึกไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้ (1) จัดให้มีแผนการสอนให้ครบทุกชั้นและทุกกลุ่มประสบการณ์ สำหรับหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 มุ่งเน้นให้ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำแผนการสอนเองผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำและกระตุ้นให้ครูจัดทำและติดตามการนำไปใช้ (2) จัดห้องเรียนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับจำนวนนักเรียน รวมทั้งจัดวัสดุครุภัณฑ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอตามความจำเป็น (3) จัดสถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และห้องพิเศษ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ตามสภาพความพร้อมของโรงเรียน (4) ตรวจสอบการจัดตารางสอนให้เหมาะสมกับเวลา และสอดคล้องกับ

อัตราเวลาเรียนในหลักสูตรทุกกลุ่มประสบการณ์ ทุกชั้นเรียนให้มีตารางสอนรวมของโรงเรียนด้วย (5) จัดทำหรือจัดหาเอกสารประกอบหลักสูตร และแบบพิมพ์ต่าง ๆ ที่สนับสนุนการสอน เช่น แนวทาง การสอนคู่มือครูและเอกสารที่เกี่ยวข้องสำหรับครูผู้สอน ให้เพียงพอทุกระดับชั้นและทุกกลุ่มประสบการณ์ โดยการสำรวจความขาดแคลนและความต้องการ (6) จัดครูประจำชั้นและครูประจำวิชาให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และความถนัด หากไม่สามารถดำเนินการได้ก็ให้จัดตามความสมัครใจ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนด้วย (7) ติดตามการเรียนการสอนของครู โดยการตรวจสอบแผนการสอนหรือบันทึกการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ มีการเยี่ยมชั้นเรียนหรือสังเกตการสอน โดยกำหนดเป็นปฏิทินปฏิบัติงานไว้ (8) จัดครูเข้าสอนแทนครูที่ขาดหรือลา โดยมีการบันทึกมอบหมายงาน หรือบันทึกรายงานการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษร ตลอดจนการช่วยเหลือครูในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ให้ขวัญกำลังใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร โดยผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำให้ครูรู้จักใช้เทคนิคและวิธีสอนแบบต่าง ๆ และเลือกกิจกรรมการสอนโดยคำนึงถึงสภาพความพร้อมของนักเรียน โรงเรียน ชุมชนและสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญเพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดี

ชูเมคเกอร์ และเฟรเซอร์ (Shoemaker and Fraser, 1981 : 180) ได้ชี้ชัดว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีความสำคัญที่สุด ที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารควรแสดงบทบาทดังนี้ (1) ต้องศึกษาถึงประสิทธิภาพของการเรียนการสอนของโรงเรียน (2) ต้องสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เต็มไปด้วยความเป็นระเบียบ ทำงานโดยมีจุดมุ่งหมายและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข (3) ต้องมีความคาดหวังสูงเพื่อสนับสนุนครูและนักเรียน และ (4) ต้องตั้งวัตถุประสงค์ในการทำงานของครูและมีระบบการประเมินผลการเรียนการสอนที่ดี

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนต้องยึดหลักการจัดการเรียนการสอนตามแนวของหลักสูตร ซึ่งมุ่งให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง รู้จักการแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยที่ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้ปฏิบัติต้องมีความเข้าใจหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตร ที่สำคัญคือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้ปฏิบัติการสอนต้องพร้อมที่จะปรับวิธีสอนให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ชุมชน และนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนรู้จักคิด รู้จักทำ และนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขในสังคม

3. ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

โรงเรียนประถมศึกษาตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมและมีขนาดที่แตกต่างกัน จึงทำให้มีผลกระทบโดยตรงต่อการบริหาร และเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องตระหนักและให้ความสำคัญในการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนของครู

เช่น วัสดุ สื่อการเรียนการสอน เอกสาร ตำราเรียน ห้องสมุด คนหรือผู้รู้ในชุมชน เพื่อให้การดำเนินการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ สิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวล้วนมีความสำคัญและจำเป็น โดยเฉพาะสื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญ

ทัศนีย์ สุขเมธี (2537 : 68) ได้กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอน บรรลุเป้าหมายปลายทางอย่างมีประสิทธิภาพโดยช่วยเร่งความสนใจผู้เรียน ประหยัดเวลา และให้ประสบการณ์ที่มีคุณค่าแก่นักเรียน สื่อการสอนจึงเป็นสิ่งที่ทำให้หลักสูตรไปถึงผู้เรียน ซึ่งสมพร จารุณัฐ (2540 : 2) ได้ระบุว่า สื่อการสอนเป็นสิ่งที่นำเสนอสิ่งเร้าซึ่งมีหลายรูปแบบหลายประเภท เช่น หนังสือ ภาพยนตร์ เทปเสียง เป็นต้น สอดคล้องกับ เทอดสกุล ยุญขานนท์ (2540 : 66) กล่าวไว้ทำนองเดียวกันว่า สื่อการสอนเป็นเครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุ อุปกรณ์ สิ่งของ ของจริง รูปภาพ ของจำลอง เทคนิค วิธีการ นวัตกรรม และอื่นๆ ซึ่งนำมาใช้ประกอบการสอนได้ อย่างมีความหมายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ส่วน วิจิต สุวัฒน์เรืองชัย (2540 : 141) ได้แบ่งสื่อการเรียนการสอนไว้อย่างชัดเจนว่า สื่อการสอนแบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ คือ (1) สื่อประเภทวัสดุ (Software) เป็นสื่อที่เก็บสาระความรู้ไว้ในตัวเอง สามารถถ่ายทอดไปยังผู้รับได้ทันที และมีวัสดุบางรายการที่ต้องอาศัยอุปกรณ์อื่น เช่น ฟิล์ม สไลด์ แผ่นใส เป็นต้น (2) สื่อประเภทอุปกรณ์ (Hardware) เป็นสื่อที่ใช้ควบคู่กับสื่อประเภทวัสดุ เช่น เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น และ (3) สื่อประเภทเทคนิคและวิธีการ (Techniques and Method) เป็นสื่อที่เป็นการกระทำ การแสดง ความคิดขั้นตอนต่างๆ เป็นนามธรรม แต่ใช้ถ่ายทอดสาระความรู้ได้ เช่น เกม เพลง การแสดงละคร เป็นต้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่นำมาใช้ประกอบในการจัดกิจกรรมการสอนของครู เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการช่วยให้การสอนของครู และการเรียนของนักเรียนมีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องดำเนินการจัดหาจัดให้มีเพื่อนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน ซึ่งกิติมา ปรีดีดิกล (2532 : 69) ได้เสนอแนวทางในการจัดสื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องดำเนินการดังนี้ (1) จัดศูนย์บริการสื่อการสอน เพื่อช่วยในการจัดหาและให้ความสะดวกในการใช้ (2) แบ่งแยกสื่อออกเป็นประเภท และเป็นรายวิชาเพื่อสะดวกในการใช้ (3) จัดหาสื่อที่ทันสมัยและปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่แล้วให้ใช้ได้ (4) ดำรวจวิเคราะห์ความต้องการสื่อการสอนต่างๆ (5) ฝึกอบรมครูให้มีความรู้ ทักษะในการใช้การรักษารักษาซ่อมแซม และจัดสอนให้ครูทำสื่อที่สามารถทำขึ้นใช้เองได้ (6) กระตุ้นให้ครูและนักเรียนสนใจการใช้สื่อเพื่อการเรียนการสอนให้มากขึ้น (7) จัดหาสถานที่ให้เพียงพอกับประเภทของสื่อทั้งสามประเภท (8) จัดหาบุคลากรที่รับผิดชอบในการจัดหาและบริการให้มีประสิทธิภาพ ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538 : 7) ได้กำหนด

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ในการดำเนินงานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ไว้ดังนี้ (1) จัดหาและบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนแก่ครู อย่างเพียงพอ และครบถ้วนทุกกลุ่มประสบการณ์ มีการสำรวจความต้องการ วางแผนเพื่อจัดหาและดำเนินการจัดหา บริการ และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นระเบียบ (2) ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูรู้จักใช้ และ รู้จักเก็บบำรุงรักษาสื่อการสอนให้ตรงกับเนื้อหาและกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการสอน โดยการจัดอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้แก่ครูผู้สอน โดยจัดให้มีศูนย์สื่อหรือศูนย์วิชาการของโรงเรียน เพื่อเป็นแหล่งผลิตและบริการสื่อแก่ครูผู้สอน (3) ส่งเสริมให้ครูรู้จักคิดค้นสร้างสรรค์สื่อหรือวิธีการ ใหม่ ๆ ที่จะใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่การสร้างผลงานทางวิชาการ (4) แสวงหา แหล่งวิชาการที่เป็นสื่อการสอนในชุมชนหรือท้องถิ่น เช่น บุคลากร สถานประกอบการ การ สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น (5) จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอน การสังเกตการสอน การดูแผนการสอน บันทึกการสอน และสถิติการยืมสื่อ เป็นต้น

สรุปได้ว่า หน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการนำสื่อการเรียนการสอน ไปใช้ในกิจกรรม การเรียนการสอนนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการตลอดจน ประโยชน์ของสื่อการสอนตามชนิด และประเภทของสื่อ นั้น ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครูภายใน โรงเรียนในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความต้องการ ความจำเป็นในการใช้ตลอดถึง การบำรุงรักษาสื่อให้สามารถใช้อย่างคุ้มค่าที่สุด

4. ด้านการวัดและประเมินผล

การวัดผลและประเมินผล มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อทำการ ตรวจสอบว่า นักเรียนบรรลุตามจุดหมายการเรียนหรือไม่ เพื่อที่จะนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้เป็น แนวทางในการดำเนินการแก้ไขและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนต่อไป การวัดผลและประเมินผล เป็นกระบวนการต่อเนื่อง จึงมักเรียกรวมกันว่า การวัดและประเมินผล

ธำรง บัวศรี (2531 : 227) ได้กล่าวว่า การวัดผลและการประเมินผล เป็นกระบวนการ ที่แตกต่างกันแต่ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน กล่าวคือ การวัดผล เป็นกระบวนการที่ได้มาซึ่งตัวเลข โดยอาศัย เครื่องมือหรือวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกต การตรวจผลงาน การสัมภาษณ์และการใช้แบบทดสอบ ส่วนการประเมินผล เป็นกระบวนการที่นำเอาผลของการวัดมาพิจารณาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน อย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วตัดสินตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ซึ่งวิชิต สุรพันธ์เรืองชัย (2540 : 15) ได้กล่าว ในทำนองเดียวกันว่า การวัดผล เป็นการกำหนดค่าหรือตัวเลขให้กับสิ่งใด ๆ เพื่อแทนปริมาณหรือ คุณภาพของคุณสมบัติที่ต้องการวัด ส่วนการประเมินผล เป็นการตัดสินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ในลักษณะ ดีหรือไม่ดี น่าพอใจหรือไม่เพียงใด ดังนั้นการวัดผลและการประเมินผล จึงมีความหมายที่แตกต่างกัน

โดยที่การวัดผลจะเป็นการเปรียบเทียบ ส่วนการประเมินผลจะเป็นการกำหนดคุณค่า และทั้ง 2 กิจกรรมจะควบคู่กันเสมอ ซึ่งกรมวิชาการ (2525 : 30) ได้เสนอแนวคิดในการวัดและประเมินผลว่า การวัดและการประเมินผลไม่ใช่การสอบไล่ปลายปีเท่านั้น แต่ต้องการให้ผู้ที่ทำกรวัดผลและประเมินผล นำผลที่ได้ไปพิจารณาปรับปรุงการเรียนการสอนของตนเอง นอกจากนี้ยังเป็นการทดสอบว่านักเรียนที่สอนไปแล้วนั้น มีพฤติกรรมในลักษณะคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นมีวินัยและนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ ไปใช้ในชีวิตประจำวันมากน้อยเพียงใด มากกว่าที่จะตอบคำถามได้ อีกทั้งพยายามให้ผู้สอนสอบเองก็เพื่อให้ผู้สอนเห็นว่าไม่จำเป็นที่จะสอนเพื่อสอบ แต่จะสอนให้เรียนในสิ่งที่ประโยชน์และเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนและสังคมนั้น ๆ นอกเหนือจากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแล้ว สิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งในกระบวนการวัดผลและประเมินผลการเรียนคือ การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการถ่ายทอดของครู อันจะเป็นการศึกษาวิธีการที่ทำให้การเรียนการสอนสนองต่อเจตนารมณ์ของหลักสูตรที่ว่า สอนคนไม่ใช่สอนหนังสือได้มากยิ่งขึ้น

การวัดผลและการประเมินผลเป็นสิ่งจำเป็นในกระบวนการเรียนการสอน ที่ครูผู้สอนและผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจร่วมกันซึ่งปรีชา คัมภีรปกรณ (2528 : 181) ได้กล่าวว่า สิ่งที่ผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงและจัดเตรียมเกี่ยวกับงานด้านการวัดและประเมินผล คือ (1) ดำเนินการให้ครูมีเครื่องมือที่จะใช้ในการประเมินทุกชนิด โดยมีต้องจัดสร้างเครื่องมือเป็นครั้งคราว และจัดให้มีเอกสารการประเมินการเรียนทุกชนิด (2) ส่งเสริมให้ครูประเมินผลการเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ (3) ส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ในอันที่จะทำให้ทางบ้านได้ทราบผลการเรียนของนักเรียน เพื่อร่วมมือกันในการพัฒนาโรงเรียน และ (4) พิจารณาความก้าวหน้าของโรงเรียนโดยส่วนรวมว่า พัฒนาก้าวไกลไปเพียงไร โดยดูจาก ผลการประเมินรวมของแต่ละชั้นที่ผ่านมามาก ๆ ปี ส่วนอัมภา บุญช่วย (2537 : 141) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการประเมินผลไว้ ดังนี้ (1) กำหนดนโยบายโดยทั่วไปเกี่ยวกับการประเมินผล เช่น ประเภทของข้อสอบหรือเครื่องมืออื่น ๆ ระยะเวลาที่จะใช้ในการสอบมาตรฐานอันจะพึงยึดถือในการสอบหรือการวัดผล กำหนดการส่งคะแนนสอบต่อหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ การเตรียมแบบสำหรับการรายงานผลการสอบแก่ผู้ปกครอง (2) จัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นสำหรับการสอบ (3) พยายามส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการประเมินผลเทคนิคในการออกข้อสอบและการให้คะแนน (4) การจัดตารางสอบ การกำหนดครูผู้คุมสอบ เวลาที่ใช้ในการสอบ การจัดห้องสอบที่นั่งและการสร้างบรรยากาศให้เหมาะแก่การสอบ โดยมีการศึกษาระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการปฏิบัติของผู้สอบและผู้คุมห้องสอบ (5) ประเมินผลการสอบที่ได้ผ่านไปแล้วหากมีข้อบกพร่องจะได้ดำเนินการแก้ไข และ (6) เสนอแนะในการประเมินผลตลอดจนแบบฟอร์มต่าง ๆ ผู้บริหารจะต้องตรวจสอบให้เป็นไปตามเกณฑ์ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538 : 7)

ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการวัดและประเมินผลไว้ ดังนี้ (1) จัดให้มีระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2534 และสะดวกในการนำไปใช้ (2) ศึกษาและทำความเข้าใจระเบียบวัดผลให้ละเอียดลึกซึ้ง สามารถอธิบายหรือชี้แจงให้ครูผู้สอนเข้าใจและปฏิบัติตามได้ (3) จัดให้มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ระเบียบกำหนด (4) จัดหาวัสดุอุปกรณ์ แบบฟอร์มและเครื่องมือที่จำเป็นเพื่อใช้ดำเนินงานวัดผลประเมินผลให้พร้อมและเพียงพอ (5) จัดสร้างเครื่องมือวัดผลให้มีคุณภาพ และปรับปรุงการสร้างข้อสอบของครูให้มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ โดยการอบรมให้มีความรู้ ประชุมปฏิบัติการ จัดสร้างข้อสอบ (6) ให้มีคณะกรรมการวัดผลของโรงเรียน เพื่อพิจารณาการเลื่อนชั้นหรือการซ้ำชั้นของนักเรียน (7) จัดให้มีครูทำหน้าที่วัดผลและประเมินผลของโรงเรียนซึ่งมีพื้นความรู้ทางสถิติพอสมควร (8) วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มประสบการณ์ทุกระดับชั้น และนำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงการเรียนการสอน (9) ติดตามและตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เช่น สมุดรายงานประจำตัวนักเรียน (10) จัดทำผลการประเมินแสดงความก้าวหน้าของนักเรียนทุกชั้นทุกคน และทุกกลุ่มประสบการณ์ เพื่อให้นักเรียนสามารถตรวจสอบความรู้ ความสามารถของตนเองได้ ส่วนไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2542 : 106) ได้สรุปว่า หน้าที่ของผู้บริหารในด้านการวัดและประเมินผล คือ การส่งเสริมให้ครูรู้จักหลักการและวิธีการวัดผลและประเมินผล นอกจากนั้นตัวผู้บริหารจะต้องมีความรู้ในเรื่องการวัดผลและประเมินผลด้วย เพราะจะได้เข้าใจและสามารถแนะนำครูผู้สอนได้ ผู้บริหารจะต้องช่วยบริการและอำนวยความสะดวก ในการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลต่าง ๆ

จึงอาจสรุปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียน มีหน้าที่ในการวัดและประเมินผลการเรียนไม่ยิ่งหย่อนไปกว่างานด้านอื่น ผู้บริหารจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจกับระเบียบการวัดผลอย่างลึกซึ้ง เพื่อจะได้แนะนำครูได้ กำหนดนโยบายโดยทั่วไปเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล วางแผนกำหนดระยะเวลา และจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับหลักสูตรและเวลาเรียน จัดหาวัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จำเป็นในการสอบ ติดตามและตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เมื่อสอบเสร็จแล้วควรประเมินผลการสอบที่ผ่านไป จัดให้มีการวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อหาทางแก้ไขในโอกาสต่อไป งานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียน และเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุดใน 6 งานที่ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติ ซึ่งงานอื่น ๆ เป็นเพียงงานสนับสนุน เพื่อให้การดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุวัตถุประสงค์หลักของโรงเรียนคือ นักเรียนบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ซึ่งการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนจะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวนี้ โรงเรียน

จะต้องมีการดำเนินงานในขอบข่ายงานอย่างน้อย 4 งานตามที่กล่าวมาข้างต้น ซึ่งในแต่ละงานที่กล่าวมาจะมีส่วนที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกันไม่สามารถแยกจากกันได้

5. ปัญหาการบริหารงานวิชาการ

นับแต่การประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษาเมื่อ พ.ศ. 2521 และได้มีการใช้หลักสูตรครบทุกชั้นในปี พ.ศ. 2526 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือระดับประถมศึกษา ได้ดำเนินการศึกษาปัญหาด้านการจัดการศึกษาในสังกัดทั่วประเทศ หลังจากได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว พบว่า ครูที่สอนในโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่สามารถจัดการเรียนการสอน ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สาเหตุของปัญหาดังกล่าวเกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจ ทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 99) ซึ่งหน้าที่ต่าง ๆ ดังกล่าวเป็นหน้าที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบดูแลของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน ที่จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ผลจากการศึกษาวิจัยแสดงข้อมูลให้เห็นชัดเจนว่า ครูผู้สอนยังประสบปัญหาทางด้านการปฏิบัติงานวิชาการ เช่น ครูไม่เข้าใจหลักสูตร โรงเรียนขาดครูในสาขาขาดแคลน ส่วนปัญหาที่ยังประสบอยู่คือการพัฒนานุเคราะห์ทำได้ยังไม่ทั่วถึง สาเหตุเนื่องมาจากมีงบประมาณจำกัด (กัลยาณี ปฎิมาพรเทพ. 2539 : 9) จากรายงานผลการจัดการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ (2543 : 31-33) พบว่า การพัฒนานุเคราะห์และการระดมความร่วมมือยังอยู่ในวงจำกัดยังไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร ส่งผลต่อคุณภาพของการจัดการศึกษา ผลการเรียนของนักเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ โดยเฉพาะกลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ และสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการขาดแคลนนุเคราะห์ที่มีความสามารถเฉพาะด้าน รวมทั้งการขาดแคลนสื่อวัสดุ การเรียนการสอน จากข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะที่มีบทบาทเป็นผู้นำในโรงเรียนในการบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ ทั้ง 4 งาน ตามที่กล่าวมาข้างต้น จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในรายละเอียดของงานในแต่ละด้าน ตลอดจนกระบวนการในการบริหารงานในด้านต่าง ๆ ดังกล่าว เพื่อให้การดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียน เป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ ส่วนครูผู้สอนต้องเป็นผู้ที่ใฝ่รู้อยู่เสมอ มีการพัฒนาตนเองโดยการเข้ารับการฝึกอบรม การศึกษาต่อ หรือการประชุมสัมมนาเพื่อให้ตนเองสามารถปรับตัวได้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของยุคข้อมูลข่าวสาร เป็นครูยุคใหม่ที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคต หากผู้บริหารและครูผู้สอนซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการปฏิบัติงานวิชาการไม่สามารถปฏิบัติหรือปรับตัว ตามการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นได้แล้ว การดำเนินงานด้านวิชาการในโรงเรียน ย่อมจะเกิดปัญหาลุกลามอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการ

จากการศึกษาของกรมการปกครอง (ม.ป.ป. : 35 – 43) ได้พบปัญหาที่น่าสนใจและมีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษา สามารถสรุปได้ ดังนี้ (1) ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากร ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน (2) ปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรทางการศึกษาและเทคโนโลยีทางการศึกษา (3) ปัญหาทางสิ่งแวดล้อมทางสังคม (4) ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน (5) ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน (6) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารและการนิเทศ และ (7) ปัญหาผลสัมฤทธิ์ในการจัดการศึกษา ส่วนออรุง จันทวนิช (2527 : 98) ได้กล่าวไว้ว่า ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียน ควรวิเคราะห์จากปัจจัยหลายอย่างที่สำคัญได้แก่ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูและปัจจัยด้านนักเรียน ซึ่งเซย์ฟาร์ธ (Seyfarth. 1991 : 3) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องใช้ความรู้ ความสามารถบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น มีความสัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ดังนี้

1. ปัจจัยด้านผู้บริหาร โรงเรียน

ในโรงเรียนประถมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินการหรือพัฒนางานต่าง ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้บริหารจะต้องมีการฝึกฝนและพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถนำการเปลี่ยนแปลงมาสู่โรงเรียน ซึ่งมีปัจจัยย่อยที่สำคัญสำหรับผู้บริหาร ดังนี้

1.1 ระดับการศึกษา เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับประสิทธิผลและการจัดการศึกษาของโรงเรียน ทั้งนี้เพราะผู้บริหารโรงเรียนนอกจากจะมีความรู้สูงแล้ว ยังจะต้องมีความรู้ความเข้าใจและมีวิสัยทัศน์ที่กว้างขึ้นอันจากความรู้และทักษะในการบริหาร ทำให้ผู้ร่วมงานมีความศรัทธาและให้ความร่วมมือ ดังที่เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2539 : 1 – 6) ได้กล่าวว่า การที่จะบริหารงานสิ่งใดก็ตาม จำเป็นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งนั้นพัฒนาสมรรถภาพและทักษะในการบริหารสิ่งนั้น ๆ ไปด้วย ซึ่งทักษะการบริหารงานที่สำคัญที่ผู้บริหารควรมีที่สำคัญ 5 ทักษะ คือทักษะทางเทคนิค ทักษะทางมนุษย ทักษะทางความคิดรวบยอด ทักษะทางการศึกษาและการสอนและทักษะทางความรู้ความคิด ผู้บริหารโรงเรียนจะไม่สามารถเป็นผู้นำทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพได้ถ้าปราศจากความรู้ และไม่สามารถนำความรู้นั้นไปใช้ในทางที่มีความหมายและการสร้างสรรค์ จากการศึกษาวิจิตร ชีรกุล (1972 : 63 – 64) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำ

กับอายุ เพศ วัย และคุณวุฒิของครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ครูใหญ่ที่มีวุฒิการศึกษาที่มากกว่าจะมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้บริหารที่ดีกว่าผู้บริหารที่มีลักษณะตรงกันข้าม

ในขณะที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2527 : 70 – 71) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการศึกษาประชาบาล พบว่า วุฒิการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการจัดการศึกษาในโรงเรียนและงานวิจัยของกมลวรรณ ชัยวานิชศิริ (2536 : 135) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนจะแปรปรวนไปตามวุฒิการศึกษาของครูใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่าโรงเรียนที่มีประสิทธิผลต่ำครูใหญ่จะมีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ในขณะที่โรงเรียนที่มีประสิทธิผลสูง ครูใหญ่จะมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือปริญญาโท สอดคล้องกับงานวิจัยของประสิทธิ์ สาระสันต์ (2542 : 101 – 102) ที่ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการบริหารที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า วุฒิการศึกษาของกลุ่มผู้บริหารดีเด่นมีสัดส่วนระดับปริญญาโทมากกว่ากลุ่มผู้บริหารทั่วไปประมาณ 3 เท่า แต่กลุ่มผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาระดับอนุปริญญาจะมีสัดส่วนผู้บริหารดีเด่นน้อยกว่าประมาณ 12 เท่า ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นชัดเจนว่า ผู้บริหารโรงเรียนดีเด่นส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงกว่ากลุ่มผู้บริหารทั่วไป ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวุฒิการศึกษาที่ผู้บริหารโรงเรียนได้รับ ย่อมเป็นเครื่องแสดงความสามารถทางสติปัญญาที่จะนำมาประกอบการบริหารงานได้มากพอสมควร

ที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ระดับการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนน่าจะมีการมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการ เพราะในการบริหารงานในโรงเรียนนั้น ผู้บริหารจะต้องใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่บริหารงานในโรงเรียนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้

1.2 ประสบการณ์ทางการบริหาร เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญ เพราะประสบการณ์ทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนช่วยให้ผู้บริหารมีความเข้าใจ สามารถคาดการณ์ เหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ ประสบการณ์จะทำให้ผู้บริหารมีความสุขรอบคอบในการตัดสินใจ ประสบการณ์ในการทำงานของผู้บริหาร จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและคุณภาพการศึกษา กล่าวคือ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานมาก่อน สามารถที่จะนำเอาประสบการณ์เหล่านั้นมาปรับปรุงประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2527 : 52) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการศึกษาประชาบาล ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิภาพสูงนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะมีประสบการณ์ในการบริหารงานมากกว่าผู้บริหาร

โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพต่ำ ส่วนธำรง บุญกาญจน์ (2530 : 25) ได้สรุปคุณสมบัติ คุณลักษณะ และความสามารถของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ ในด้านประสบการณ์ไว้ดังนี้ ควร มีประสบการณ์บริหารในหน่วยงานของฝ่ายวิชาการ และควรผ่านการอบรมผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน มาแล้ว ซึ่งเสนาะ ดิยาว (2534 : 200) ได้สรุปว่า ผู้บริหารที่เคยมีประสบการณ์มาก่อนย่อมมีความสามารถในการบริหารงานได้ราบรื่นมากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยโดยเฉพาะสามารถ เฝ้าปัญหา ป้องกันปัญหาและแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปได้ดีกว่า สอดคล้องกับกวี วงศ์พูน (2536 : 62) ที่ได้กล่าวถึงประสบการณ์ในการทำงานว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่าย่อมมีความ คิดริเริ่มมากกว่า จากผลการศึกษาของประสิทธิ์ สาระสันต์ (2542 : 102) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริหารที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ผล การศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนดีเด่นและผู้บริหารทั่วไป มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนมาก รวม 2 รายการ คือ สัดส่วนตำแหน่งผู้อำนวยการของกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนดีเด่นมีมากกว่ากลุ่มผู้บริหาร ทั่วไปประมาณ 4 เท่า แต่ตำแหน่งครูใหญ่มีสัดส่วนน้อยกว่าตำแหน่งผู้อำนวยการประมาณ 5 เท่า เป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนดีเด่นส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ในการบริหารสูงกว่ากลุ่ม ผู้บริหารทั่วไป ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ ผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มดีเด่นและกลุ่ม ผู้บริหารทั่วไปมีพฤติกรรมการบริหารที่แตกต่างกัน

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าประสบการณ์ในการบริหาร เป็นปัจจัย สำคัญที่ทำให้ผู้บริหารสามารถบริหารงานประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 การได้รับการอบรมทางกรบริหาร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้มีโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาดังแต่ปี พ.ศ. 2527 เป็นต้นมา โดยมีการจัดฝึกอบรมผู้บริหารโรงเรียนด้วยวิธีการใช้สื่อประสมในการฝึกอบรม ซึ่งประกอบไปด้วย การศึกษาจากหนังสือประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง วิดีโอ กิจกรรม กลุ่มสัมพันธ์ บทเรียนเสริมทางวิทยุกระจายเสียง และการทดสอบก่อน - หลังการฝึกอบรม (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534 ก : คำนำ) ซึ่งวิจิตร อาวะกุล (2537 : 24) ได้ให้ทัศนะว่า การฝึกอบรมมีความมุ่งหมายเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นภายในตัวบุคคลซึ่ง อาจแบ่งออกเป็นด้านใหญ่ๆ ที่เกี่ยวข้องใน 3 ด้าน คือ ด้านทักษะ ด้านความรู้ และด้านทัศนคติ สอดคล้องกับชาญชัย อาจินสมาจาร(2538 : 19 – 20) ที่ได้กล่าวไว้ทำนองเดียวกันว่าการฝึกอบรม สามารถช่วยให้ผู้บริหารเพิ่มระดับการปฏิบัติงานในหน้าที่การงานปัจจุบัน การสร้างเจตคติเพื่อให้ ได้รับการสนับสนุนในการทำงานและเพื่อให้ได้รับความร่วมมือที่ดีกว่าช่วยแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน

จากการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2533 : 129 – 131) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า การฝึกอบรมที่ผู้บริหารได้รับ มีส่วนช่วยเพิ่มความถี่ในการนิเทศภายในโรงเรียน เนื่องจากการฝึกอบรมที่เกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน ตลอดจนเทคนิคและวิธีการบริหารช่วยเพิ่มศักยภาพในการเป็นผู้นำทางด้านวิชาการให้กับผู้บริหารโรงเรียน สามารถนิเทศการสอนของครู และให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการปรับปรุงการสอนของครู นอกจากนี้การฝึกอบรมผู้บริหารยังช่วยให้โรงเรียนมีกิจกรรมร่วมกับชุมชนมากขึ้น ซึ่งผลการประเมินของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานการบริหารโรงเรียนมากขึ้น มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับดี ร้อยละ 97.2 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2536 : 1) และจากการศึกษาของดวงพร พงษ์ประดิษฐ์ (2537 : 125) ที่ศึกษาเรื่อง การติดตามผลหลักสูตรการฝึกอบรมผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา : การนำเนื้อหาในหลักสูตรไปใช้ ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารที่ผ่านการฝึกอบรม สามารถนำเนื้อหาในหลักสูตรการฝึกอบรมไปใช้โดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับมาก ส่วนการศึกษาของจรัส รัตตะมาน และคณะ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การติดตามผลผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 6 และเขตการศึกษา 1 รุ่นที่ 1 ประจำปีงบประมาณ 2539 ของศูนย์ฝึกอบรมประจำเขต เขตการศึกษา 6 จากกลุ่มตัวอย่างที่ผ่านการอบรมตามแบบสอบถามทั้งสิ้น 405 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้แบบสัมภาษณ์ทั้งสิ้น 429 คน พบว่าพฤติกรรมด้านการนิเทศงานด้านการบริหารงาน ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการวางแผนพัฒนาอย่างเป็นระบบ ด้านการกำกับติดตามงาน พบว่า ข้อมูลที่ได้มีความสอดคล้องกันไปในทางบวกแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถในการบริหารงานในด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้นมากขึ้นกว่าเดิม

ที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การได้รับการอบรมทางด้านการบริหาร เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อผู้บริหารสถานศึกษา เพราะการอบรมจะช่วยเพิ่มความรู้ ประสบการณ์ที่ดีเพื่อประโยชน์ในการที่ผู้บริหารจะได้นำความรู้ที่ได้รับไปบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ เป็นการช่วยพัฒนาผู้บริหารให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการบริหารเป็นการเพิ่มศักยภาพ ให้บังเกิดขึ้นในตัวผู้บริหาร และเพิ่มศักยภาพในการทำงานของผู้บริหารโรงเรียนให้สูงขึ้น

2. ปัจจัยด้านครูผู้สอน

ปัญหาการบริหารงานวิชาการในบางครั้งมักจะเกิดจากตัวครูผู้สอนเอง ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะครูเป็นผู้ที่จะทำให้งานวิชาการดำเนินไปด้วยความราบรื่น

ปัจจัยด้านครูผู้สอน ประกอบด้วยตัวแปรย่อยคือ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนและความเอาใจใส่ในการสอน

2.1 ระดับการศึกษา ครูผู้ซึ่งทำหน้าที่ในฐานะเป็นผู้ให้ความรู้แก่ศิษย์ จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้กว้างขวาง เป็นผู้ที่มีใจใฝ่รู้ใฝ่เรียนหมั่นหาประสบการณ์ ทักษะและเทคนิควิธีด้วยวิธีการต่าง ๆ อยู่เสมอ เพื่อที่จะได้นำความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดให้แก่ศิษย์ได้อย่างเต็มที่ การเป็นครูที่ดีในสังคมปัจจุบัน นอกจากจะมีความรู้ความสามารถตามที่กล่าวมาข้างต้น ยังจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรมอีกด้วย จากการสัมมนาปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานบุคคล ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2520 : 25) สรุปได้ว่า บุคคลที่มีความก้าวหน้านั้นจะต้องรู้จักพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน โดย (1) ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับงาน (2) ศึกษานโยบาย ภูมิหลัง นิสัยของผู้บังคับบัญชา (3) แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นระหว่างบุคคลในสถานะต่าง ๆ (4) รู้ฐานะ ฐานะที่และบทบาทของตนเอง (5) หาโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมสัมมนาทางวิชาการ และ (6) รับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้อื่น เพื่อหาทางปรับปรุงงานที่ตนเองรับผิดชอบ ซึ่งคุณภาพของชีวิตส่วนหนึ่งจะได้จากระดับการศึกษาของแต่ละคน กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดคุณสมบัติของบุคคลที่จะมาเป็นครูว่า จะต้องมีความรู้ทางการศึกษาวิชาครูอย่างต่ำปริญญาตรีทางการศึกษา ส่วนบุญชม ศรีสะอาด (2524 : 63) ได้กล่าวว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาสูง ย่อมผ่านการเรียนเทคนิคการสอนและวิชาการมากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่า จึงน่าจะมีโอกาสนำมาใช้ให้บังเกิดผลแก่การสอนมากกว่า ซึ่งอาวุธ เสกเมธี (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปัตตานี ผลการศึกษาพบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ประสบการณ์ในการสอนของครูเป็นตัวแปรที่สัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

สรุปได้ว่า ระดับการศึกษาของครูผู้สอนเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญ ที่ส่งผลต่อการเรียนของนักเรียน เพราะครูที่ได้รับการศึกษาที่สูงกว่า ย่อมสามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับมาถ่ายทอดให้นักเรียนได้มากกว่าครูที่มีระดับการศึกษาที่ต่ำกว่า

2.2 ประสบการณ์ในการสอน ครูที่ประสบความสำเร็จในการสอนให้กับนักเรียน จะเป็นผู้ที่มีความขยัน อดทน ใฝ่รู้ใฝ่ศึกษาและมีประสบการณ์ในการสอนผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่าย่อมมีความชำนาญในการปฏิบัติมากกว่าผู้ที่เริ่มปฏิบัติงาน เพราะประสบการณ์จะช่วยให้ทราบปัญหาหรือข้อบกพร่องที่อาจเกิดขึ้นในขณะปฏิบัติ หรือภายหลังที่ปฏิบัติภารกิจเสร็จเรียบร้อยแล้ว บุญชม ศรีสะอาด (2524 : 65) ได้กล่าวว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมาก ย่อมมองเห็น

จุดอ่อนและปัญหา มีโอกาสในการแก้ไขจุดอ่อนและปัญหาต่าง ๆ มีความชำนาญในการสอนมากขึ้น มีความรู้ในวิชาการมากขึ้น มีโอกาสที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนของนักเรียน ซึ่งถ้าหากเป็นไปได้ ในลักษณะดังกล่าวนี้ จะทำให้สหสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ของครู กับผลการเรียนของนักเรียน มีค่าเป็นบวกอย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตามถ้ามีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรไปจากเดิมมากและ / หรือ ต้องใช้เทคนิควิธีสอนแบบใหม่ ครูที่จบการศึกษาไปใหม่ ๆ ก็อาจได้เปรียบในการสอนมากกว่า ถึงแม้ว่าจะมีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่าก็ตาม และถ้าใช้จำนวนปีที่เคยสอนเป็นเครื่องวัด ประสบการณ์ สหสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ของครูกับผลการเรียนของนักเรียน อาจมีค่าเป็นลบ อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสุธรรม เชนครินทร์ (2531 : 124) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจในการ ทำงานของครู ผลการศึกษาพบว่า ครูที่มีประสบการณ์มากจะมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานสูงกว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยส่วนอภา บุญช่วย (2537 : 191 – 192) ได้เสนอว่า งาน วิชาการในโรงเรียนนั้น ปัญหาที่เกิดจากครูผู้สอนมีมากมายพอสรุปได้ดังนี้ (1) ครูไม่เข้าใจการเรียน การสอนที่หลักสูตรกำหนดไว้ ซึ่งจะต้องใช้วิธีสอนที่หลากหลาย มีอยู่เป็นจำนวนมากที่มีรูปแบบ (Style) การสอนเพียงแบบเดียว สอนโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (2) การสอน ของครูไม่ได้มุ่งที่กระบวนการหาความรู้ ยังใช้วิธีการสอนแบบเดิม ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดง ความคิดเห็น โดยเฉพาะการสอนในวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ และ (3) ครูไม่ได้สอนวิชา เฉพาะที่ตนเองเรียนมา ทำให้การสอนขาดประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีปัญหาอื่น ๆ อีกมากที่เกิดจาก ตัวของครูผู้สอนแยกออกเป็นข้อย่อย ๆ เช่น ขาดความรับผิดชอบในงานที่สอน ขาดความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ไม่ใฝ่หาความรู้เพิ่มเติม ไม่มีความกระตือรือร้นที่จะปรับปรุงตนเอง มีปัญหาส่วนตัว เช่น ปัญหาหนี้สิน ปัญหาสุขภาพ ไม่พยายามทำความเข้าใจกับหลักสูตร ขาดความรู้ในหลักการสอนและ การประเมินผล การใช้สื่อประกอบการสอน และที่สำคัญคือ ครูมีหน้าที่ที่จะต้องทำหลายอย่าง ในโรงเรียน เพราะมีกิจกรรมหรืองานโครงการของหน่วยงานอื่นแทรกเข้ามา ทำให้ครูมีเวลาสอน นักเรียนได้ไม่เต็มที่

2.3 ความเอาใจใส่ในการสอน มีคนจำนวนไม่น้อยที่คิดว่าใครๆ ก็มาเป็นครูได้ แต่การเป็น ครูมืออาชีพไม่ได้เป็นเรื่องง่ายนักเป็นเรื่องที่ต้องใช้ความสามารถอย่างสูง ทั้งนี้เนื่องจากครูเป็นผู้ได้รับ การยกย่องจากสังคมว่า เป็นผู้ที่ควรแก่การเคารพนับถือ และจะได้ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติคน ดังนั้นคนที่ก้าวเข้ามาสู่อาชีพนี้จึงต้องมีความพร้อมในหลายๆ ด้าน กนิษฐา แก้วสวัสดิวงศ์ (2524 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นประถม ศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษา พบว่า ความเอาใจใส่ของครูและความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง มีความ สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สอดคล้องกับการศึกษาของปรุง พวงนาคดา และ คณะ (2534 : 45 – 52) ที่ได้ศึกษาพบว่า สาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีผลการเรียนต่ำและซ้ำชั้นคือ

ครูขาดความสนใจและเอาใจใส่นักเรียน ขาดความตั้งใจในการสอน การไม่มีเครื่องช่วยในการเรียนที่ดีพอ ครูขาดเทคนิควิธีสอนและการใช้สื่อการเรียนการสอน ส่วนรุ่ง แก้วแดง (2541 : 134) ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันว่า ครูมีบทบาทและมีความสำคัญอย่างยิ่งในฐานะผู้ให้การศึกษาของชาติ ครูคือผู้ที่กำหนดอนาคตของคนในชาติ ชาติใดก็ตามที่ได้ครูเป็นผู้มีความรู้ เป็นคนเก่ง เป็นคนเสียสละ มีความตั้งใจในการทำงานเพื่อประโยชน์ของนักเรียน ชาตินั้นก็จะได้พลเมืองที่เก่งและฉลาดมีศักยภาพ และมีความสามารถที่จะแข่งขันกับทุกประเทศในโลกได้ สุรัฐ ศิลปอนันต์ (2543 : 17 – 19) ได้สรุปไว้อย่างน่าสนใจว่า ผู้ที่จะทำให้นักเรียนมีคุณภาพ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นตามที่ชาติต้องการก็คือครู ครูที่มีจิตวิญญาณของความเป็นครู ครูที่เอาใจใส่ในงานการสอนที่ต้องรับผิดชอบ ซึ่งบอริช (Borich. 1992 : 478) ก็ได้กล่าวในลักษณะเดียวกันว่า ความสามารถของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ซึ่งได้แก่การสร้าง ความชัดเจนในบทเรียน การสร้างกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย และการแสดงความเอาใจใส่ในการสอนของครู จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มสูงขึ้น

ที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า ความตั้งใจหรือความเอาใจใส่ในการสอนของครู จะส่งผลโดยตรงต่อนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ตรงตามที่หลักสูตรต้องการ จึงเป็นปัจจัยที่มีความจำเป็นสำหรับผู้ที่ก้าวเข้าสู่การเป็น ครูมืออาชีพ ในยุคของการปฏิรูปการศึกษา ดังนั้นการบริหารงานวิชาการ ครูผู้สอนจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญและเป็นปัญหาต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา หากผู้บริหารโรงเรียนไม่ให้ความสนใจและเอาใจใส่ต่อครูผู้สอนแล้ว ปัญหาที่จะเกิดขึ้นมากมายอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทางโรงเรียนโดยผู้บริหารโรงเรียน จึงต้องมีการเตรียมการในเรื่องของครูให้มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ จึงจะทำให้การดำเนินการทางด้านวิชาการในยุคของการปฏิรูปการศึกษาเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

4. งานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า มีผู้ศึกษาวิจัยไว้ดังนี้

วรจกนา ปิ่นลายนาค (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี และจากการศึกษาของสนธิ์ เห่งสุสิทธิ์ (2527 บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด และวิสุทธิ์ ราตรี

(2532 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียนที่สัมพันธ์กับ ความสำเร็จของโรงเรียน ในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน ผลการศึกษา ค้นพบข้อมูลที่ตรงกัน ในเรื่อง ประสิทธิภาพในการทำงานของผู้บริหาร คือ ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพในการทำงานที่ต่างกัน มีปัญหาทางด้านการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน และคุณลักษณะของผู้บริหารด้านประสิทธิภาพ ในการทำงาน จะมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียน ส่วนปัจจัยด้านอื่นที่มีความสัมพันธ์กับ ความสำเร็จของโรงเรียน คือปัจจัยด้านบุคลากรภายในโรงเรียน ซึ่งผล การศึกษาวิจัยดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับงานการศึกษาของ สมศักดิ์ คงสมนวน (2534 : บทคัดย่อ) และวิศิษฐ์ ขวัญเมือง (2536 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพในการทำงานต่างกัน มีปัญหาทางด้านการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

ปรีชา บุญคมรัตน์ (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ผลการศึกษาพบว่า (1) การจัดกิจกรรมทางวิชาการและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนที่ตั้ง ในเขตภาคกลาง ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยการจัดกิจกรรมทางวิชาการส่งผล ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สูงกว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (2) โรงเรียนที่ตั้ง อยู่นอกเขตอำเภอเมือง กับโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง มีการบริหารงานวิชาการทั้ง 7 ด้าน แตกต่างกันโดยโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง มีคะแนนสูงกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมือง (3) โรงเรียนที่มีผู้บริหารวุฒิแตกต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการ บริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา และด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการแตกต่างกัน โดยผู้บริหารที่มีวุฒิสอง กว่าปริญญาตรีมีคะแนนสูงกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิปริญญาตรี (4) โรงเรียนที่มีผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ ต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารงานแผนแตกต่างกันโดยผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ น้อย จะมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพมาก (5) นักเรียนของโรงเรียนในเขตอำเภอ เมือง กับนักเรียนของโรงเรียนนอกเขตอำเภอเมืองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันโดยนักเรียน ของโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนนอกเขตอำเภอเมือง และ (6) นักเรียนของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับนักเรียนของโรงเรียน ในภาคกลางและภาคเหนือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน โดยนักเรียนของโรงเรียนในภาคกลางและภาคเหนือมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ศักดิ์พงษ์ หอมหวล (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียน ประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ศึกษากรณีโรงเรียนบ้านคอนดั่ว ผลการศึกษาพบว่า (1) งานด้าน

หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ปัญหาที่พบคือ การเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของครูค่อนข้างช้า และเกิดความผิดพลาดบ่อยครั้งในการนำไปใช้ ซึ่งแก้ไขโดยการนิเทศภายใน การจัดสัมมนาวิชาการ ทุกเดือน และให้โอกาสได้พัฒนาตนเอง (2) งานการเรียนการสอน ปัญหาที่พบคือหนังสือแบบเรียน มีไม่เพียงพอ ครูบางส่วนสอนได้ไม่เต็มที่ ครูขาดความรู้พื้นฐานในบางกลุ่มประสบการณ์ การปรับเนื้อหาในหลักสูตรไปเป็นกิจกรรมในระดับห้องเรียนกระทำได้ยาก แก้ไขโดยใช้แบบเรียนสำเร็จรูป และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน (3) งานสื่อการเรียนการสอนปัญหาที่พบคืองบประมาณ มีไม่เพียงพอ ขาดสื่อต้นแบบและเครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตสื่อ แก้ไขโดยการหางบประมาณเพิ่ม ให้ครูเข้าฝึกอบรม (4) งานวัดผลประเมินผล ปัญหาที่พบคือ การสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผล ที่มีคุณภาพ แก้ไขปัญหาโดยให้ครูเข้าฝึกอบรมเชิงวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดตัวอย่างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ครูได้ศึกษา (5) งานห้องสมุดปัญหาที่พบคือ งบประมาณ ในการจัดซื้อหนังสือใหม่น้อย ห้องสมุดคับแคบ แก้ไขปัญหาโดย หาแหล่งสนับสนุนด้านหนังสือจาก ภายนอก ใช้มุมหนังสือแต่ละห้องเรียนแทนห้องสมุด (6) งานนิเทศภายใน ปัญหาที่พบคือ การนิเทศ ไม่เป็นไปตามตาราง แก้ไขปัญหาโดยให้คณะกรรมการคนใดคนหนึ่งนิเทศในบางช่วง และส่งเสริมให้ คณะครูได้นิเทศกันเอง และ (7) งานอบรมทางวิชาการ ปัญหาที่พบคือ บุคลากรมีจำกัด งบประมาณ มีไม่เพียงพอ การเชิงวิทยากรภายนอกไม่เป็นไปตามเป้าหมาย แก้ไขปัญหาโดยการจัดหางบประมาณ มาสนับสนุนและการใช้วิทยากรท้องถิ่น

สุจิตรา สุพงษ์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี จากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 145 คน ปีการศึกษา 2538 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติงาน วิชาการอยู่ในเกณฑ์มาก คือ งานด้านการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง คือ งาน ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน งานวัดและ ประเมินผลการเรียน สำหรับปัญหาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ครูผู้สอนไม่สนใจ และศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับเอกสารประกอบหลักสูตร ก่อนทำการสอน ครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่มีการสำรวจความเพียงพอในการใช้สื่อของครู ไม่มีการนำผลการประเมินไปแก้ปัญหาพร้อมกับผู้ปกครอง ไม่มีการควบคุมดูแล ติดตามและประเมิน ผลการใช้ห้องสมุด ครูขาดความกระตือรือร้นในการเพิ่มความรู้ในการพัฒนาตนเอง และขาดการ ติดตามผลการปฏิบัติงานของครู

สุเทพ สวัสดิ์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็น

ผู้บริหารจำนวน 150 คน และครูดีเด่นจำนวน 150 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการจัดทำแผนงานวิชาการ โรงเรียน จัดส่งครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตร จัดครูเข้าสอนตามความถนัดตามความสามารถ และจัดการสอนซ่อมเสริม จัดให้มีห้องบริการสื่อ สนับสนุนการผลิตสื่อการสอนใช้เอง ให้ครูร่วมกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล และการจัดทำข้อสอบตามวิชาที่รับผิดชอบ ด้านห้องสมุดส่งเสริมให้จัดกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ จัดทำโครงการนิเทศภายใน ประชุมครูก่อนเปิดภาคเรียน และให้ครูที่ไปประชุมกลับมาถ่ายทอดผลไปยังครูอื่นๆ ส่วนปัญหางานทางด้านวิชาการ เช่น ครูไม่เข้าใจหลักสูตร ขาดแคลนครูที่มีความชำนาญ ขาดเครื่องมือที่มีคุณภาพในการประเมินผล การนิเทศจัดไม่ได้สม่ำเสมอ ขาดงบประมาณในการจัดหาหนังสือและการจัดประชุมอบรม

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน มีผู้วิจัยไว้ ดังนี้

แอคที (Agthe. 1980 : 3076 – 3077) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้บทบาทของครูใหญ่ และครูในด้านวิชาการ สรุปได้ว่า ครูใหญ่และครูยอมรับว่า งานปรับปรุงการสอน จะต้องทำเป็นคณะ โดยให้ทุกคนมีความรับผิดชอบร่วมกัน ครูใหญ่จะทำหน้าที่บริหารมากกว่าทำหน้าที่นิเทศการเรียนการสอน ผลของนวัตกรรมและเทคโนโลยีจะเปลี่ยนแปลงบทบาทครูใหญ่ จากการเป็นผู้สั่งงานมาเป็นผู้ประสานงาน และทำงานเป็นคณะมากขึ้น มีการศึกษาทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อแสวงหาวิธีการแบบวิทยาศาสตร์ เพื่อการบริหารและพัฒนาหลักสูตร

เชอร์รี่ (Cherry. 1987 : 48 - 12A) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนักเรียนและความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของครูกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย นักเรียนชั้นประถมศึกษาจำนวน 222 คน จำนวน 8 ห้องเรียน ในเมืองซานดิเอโก รัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา โดยใช้เครื่องมือสำรวจของครู (TFI) นำมาใช้เพื่อวัดความคาดหวังของนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมของครู ซึ่งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนเห็นว่าครูให้ข้อมูลย้อนกลับและชี้แนะนักเรียนที่เรียนอ่อน มากกว่านักเรียนที่เรียนดี

2. นักเรียนที่มีสภาพทางเศรษฐกิจสังคมต่ำ พบว่า มีข้อแตกต่างอย่างสูงในข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับความเข้าใจได้และทิศทางการชี้แนะของครู มากกว่านักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมสูง และเรียนเก่ง การจัด องค์การของครูในชั้นเรียนที่มีเด็กเรียนเก่ง มีลักษณะเป็นแบบอัตราจับคู่โดย

สมิท (Smith. 1991 : 228 – A) ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของระบบโรงเรียนที่มี

ประสิทธิภาพในมัลรัฐจอร์เจีย ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบที่มีส่วนสำคัญต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน คือ การวัดผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ การจัดบรรยากาศทางวิชาการและการมีผู้นำที่เข้มแข็งทางวิชาการ การตั้งความหวังไว้สูง และการให้ความร่วมมือช่วยเหลือกัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพของโรงเรียน

ฟอสซี่ (Fossey, 1998 : 59 – 08 A) ได้ศึกษาเรื่อง การสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในฟิลิปปินส์ (โรงเรียนของรัฐบาล) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาในฟิลิปปินส์จำนวน 36 แห่ง โดยใช้เครื่องมือวัดเป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำหลายองค์ประกอบ (MLQ – 5R) เพื่อวัดรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารและใช้แบบประเมินการประถมศึกษาแห่งชาติ (NEAT) ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในฟิลิปปินส์ เป็นผู้บริหารแบบเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหาร ฝนความรู้หรือระดับการศึกษาของครู ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และไม่สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้

จากเอกสารงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารงานในระดับโรงเรียนประถมศึกษา และมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นผู้นำทางวิชาการแก่ครูภายในโรงเรียน จากรายงานการวิจัยชี้ให้เห็นว่า สภาพความเป็นจริงในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปัญหาในการบริหารงานวิชาการยังมียุ่ทั่วไป ยังมีผู้บริหารโรงเรียนอีกไม่น้อยที่ยังมองปัญหาในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน การศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับปัญหาในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำไปวางแผนปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน พัฒนาครู นักเรียน ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ วิธีการศึกษาวิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. รายละเอียดขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา เกี่ยวกับปัจจัยบางประการที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา โดยมีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์จำนวน 419 คน และครูผู้สอนจำนวน 5,181 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 250 คน และครูผู้สอน จำนวน 500 คน การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบ 2 ขั้นตอน (Two – Stage Random Sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 1 สุ่มอำเภอทั้งหมดที่มีอยู่ 23 อำเภอมา 50% ได้ 12 อำเภอ โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster or area Sampling) มีอำเภอเป็นหน่วยการสุ่ม

ขั้นที่ 2 ใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยสุ่มโรงเรียนมา 60% จากโรงเรียนทั้งหมดในแต่ละอำเภอที่สุ่มได้ จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยมีโรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่างตามตาราง 1

ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 250 โรงเรียน ผู้วิจัยใช้ผู้บริหารทั้งหมด ส่วนครูผู้สอน ใช้ครูผู้สอนที่สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยให้ผู้บริหารโรงเรียนสุ่มครูผู้สอนมาโรงเรียนละ 2 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จะได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอน จำนวน 500 คน

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่	อำเภอ	โรงเรียน ทั้งหมด	ขนาดโรงเรียน						กลุ่ม ตัวอย่าง ทั้งหมด
			ขนาดใหญ่		ขนาดกลาง		ขนาดเล็ก		
			ประ ชา กร	กลุ่ม ตัว อย่าง	ประ ชา กร	กลุ่ม ตัว อย่าง	ประ ชา กร	กลุ่ม ตัว อย่าง	
1	เมือง	95	27	16	54	32	14	8	56
2	บ้านกรวด	47	9	5	33	20	5	3	28
3	พุทไธสง	23	7	4	13	8	3	2	14
4	ลำปลายมาศ	74	18	11	38	23	18	11	45
5	หนองกี่	35	16	10	10	6	9	5	21
6	หนองหงส์	31	8	5	16	10	7	4	19
7	พลับพลาชัย	23	13	8	7	4	3	2	14
8	ห้วยราช	16	9	5	5	3	2	1	9
9	ชำนิ	17	7	4	9	5	1	1	10
10	บ้านใหม่ฯ	21	3	2	9	5	9	5	12
11	บ้านด่าน	17	7	4	8	5	2	1	10
12	แคนดง	20	5	3	14	8	1	1	12
รวม		419	129	77	216	129	74	44	250

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยอาศัยการศึกษาจากตำรา เอกสาร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ มี 2 ฉบับ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน

แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียนฉบับนี้ มี 2 ตอน ในแต่ละตอนมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้บริหาร เรื่องระดับการศึกษา ประสบการณ์ทางการบริหาร และการได้รับการอบรมทางการบริหาร ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามในปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามกรอบงานด้านวิชาการ 4 ด้าน คือ งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ประกอบด้วยข้อคำถาม 40 ข้อ เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง ปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการอยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง ปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง ปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการอยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง ปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามครูผู้สอน

แบบสอบถามครูผู้สอนฉบับนี้ มี 3 ตอน ในแต่ละตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปัจจัยด้านครู ถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอน เรื่องระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความเอาใจใส่ในการสอนของครู เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วยข้อคำถาม 9 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 4 ระดับ ดังนี้

- 4 หมายถึง ครูผู้สอนมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ ปฏิบัติเป็นประจำ
- 3 หมายถึง ครูผู้สอนมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ ปฏิบัติบ่อยครั้ง
- 2 หมายถึง ครูผู้สอนมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ ปฏิบัติเป็นบางครั้ง
- 1 หมายถึง ครูผู้สอนมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ ไม่ปฏิบัติ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามในปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามกรอบงานด้านวิชาการ 4 ด้านคือ งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ประกอบด้วยข้อคำถาม 39 ข้อ เป็นแบบสอบถาม มาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง ปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการอยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง ปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง ปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการอยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง ปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

รายละเอียดขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อสอบถามผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน ให้ครอบคลุมขอบข่ายปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน แบบสอบถามคุณลักษณะด้านชีวิตสังคมของผู้บริหารโรงเรียน แบบสอบถามปัจจัยด้านครูผู้สอน เกี่ยวกับระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และความเอาใจใส่ในการสอน โดยคำนึงถึงการใช้ถ้อยคำ ภาษา ข้อคำถาม เพื่อความเข้าใจซึ่งกันและกัน ระหว่างผู้ถามและผู้ตอบ

2. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale)

3. เขียนนิยามสิ่งที่ต้องการวัด และศึกษาเนื้อหาที่จะใช้ในการสร้างแบบสอบถาม

4. สร้างแบบสอบถาม

4.1 สร้างแบบสอบถามปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียน เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 3 ข้อ

4.2 สร้างแบบสอบถามปัจจัยด้านครูผู้สอน เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 2 ข้อ

4.3 สร้างแบบสอบถามวัดความเอาใจใส่ในการสอน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตรฐานประมาณค่า จำนวน 12 ข้อ

4.4 สร้างแบบสอบถามปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบ มาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 80 ข้อ เพื่อให้ผู้บริหารและครูผู้สอนตอบแบบสอบถาม โดยเนื้อหาของข้อคำถามในแต่ละด้านถามเหมือนกัน แต่ปรับปรุงข้อความด้านหน้าของข้อคำถามแต่ละข้อ เพื่อให้เหมาะสมกับผู้ตอบแบบสอบถาม

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีความรู้ในเรื่องการสร้างเครื่องมือ จำนวน 5 ท่าน ช่วยตรวจโครงสร้างเนื้อหาและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ แล้วนำมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะ สำหรับรายละเอียดที่ให้ตรวจได้แก่ ตรวจสอบความชัดเจนและความครอบคลุมนิยาม ตัวแปร ตรวจสอบข้อคำถามแต่ละข้อว่า วัดตามนิยามหรือไม่ ภาษาชัดเจนหรือไม่ มาตรวัด (Scale) ที่ใช้เหมาะสมหรือไม่

ผู้เชี่ยวชาญที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ต่อผู้วิจัย ประกอบด้วยบุคคลต่อไปนี้

5.1 รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมณ์ อาจารย์สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

5.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ละออง ภูเงิน เลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์

5.3 นายณรงค์ แผ้วพลสง ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์

5.4 นายกระพัน ศรีงาน ศึกษาพิเศษจังหวัดบุรีรัมย์

5.5 นายธีรพงศ์ นนท์ตา ศึกษาพิเศษอำเภอหนองหงส์

6. ประมวลความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดที่ได้จากแบบสอบถามแล้วมาปรับปรุง นำเสนอให้คณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์พิจารณา

7. นำแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาจริง จำนวน 50 คน และครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาจริงจำนวน 50 คน เพื่อเป็นการตรวจสอบความเข้าใจภาษา คำชี้แจงต่าง ๆ ของแบบสอบถาม และวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถามแต่ละข้อ

8. การหาอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) นำไปหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการทดลองใช้แบบสอบถาม มาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (item discrimination) โดยใช้เทคนิคร้อยละ 25 ของคะแนนกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ และทดสอบโดยใช้ค่าที (t-test) พบว่า ค่าถามส่วนใหญ่ของแบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกสูง แบบสอบถามปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ใน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล มีค่า t-test อยู่ระหว่าง 3.44 – 8.87, 3.76 – 9.30, 1.93 – 6.10 และ 2.87 – 9.95 ตามลำดับ ส่วนแบบสอบถามพฤติกรรมความเอาใจใส่ในการสอน มีค่า t-test อยู่ระหว่าง 0.00 – 11.13

9. การคัดเลือกข้อความแต่ละข้อ ให้พิจารณาว่าข้อความนั้นจะต้องมีค่าอำนาจจำแนกและมีค่าความสัมพันธ์กับคะแนนแบบสอบทั้งฉบับ จึงคัดเลือกไว้ ถ้าข้อความไหนขาดคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งก็ตัดทิ้ง ได้แบบสอบถามที่คัดเลือกไว้ดังนี้ แบบสอบถามปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีทั้งหมด 40 ข้อ ใช้ได้ทุกข้อ แบบสอบถามปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ฉบับที่ครูผู้สอนตอบ มีทั้งหมด 40 ข้อ ใช้ได้ 39 ข้อ สำหรับข้อ 10 ในตัวแปรด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ไม่มีค่าอำนาจจำแนกจึงถูกตัดทิ้ง เหลือแบบสอบถามทั้งหมด 39 ข้อ แบบสอบถามพฤติกรรมความเอาใจใส่ในการสอน มีทั้งหมด 12 ข้อ สำหรับข้อ 3 ข้อ 8 และข้อ 9 ไม่มีค่าอำนาจจำแนกถูกตัดทิ้งจึงเหลือแบบสอบถามทั้งหมด 9 ข้อ

10. นำแบบสอบถามที่ผ่านการคัดเลือกข้อความแล้วแต่ละฉบับมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ซึ่งผลการวิเคราะห์แบบสอบถามปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.897 ส่วนแบบสอบถามพฤติกรรมความเอาใจใส่ในการสอน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88

11. ปรับปรุงแบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ โดยขอให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ขอความร่วมมือไปยังหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เพื่อขอให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบ โดยผู้วิจัยไปติดต่อด้วยตนเองที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอของแต่ละอำเภอที่มีโรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์จากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ผ่านทางหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ของแต่ละอำเภอ และส่งแบบสอบถามให้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยนัดหมายวันเก็บรวบรวมข้อมูลกลับคืน

3. ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามกลับคืนมาจากสำนักงานการประถมศึกษาต่างๆ ที่มีโรงเรียนในสังกัดเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 711 ฉบับ โดยแยกเป็น แบบสอบถามจากผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 237 ฉบับ แบบสอบถามจากครูผู้สอนจำนวน 474 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.6

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การจัดกระทำข้อมูล

1.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด มาคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 717 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.6

1.2 ทำการตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

มีปัญหามากที่สุด	มีค่าคะแนนเท่ากับ 5
มีปัญหามาก	มีค่าคะแนนเท่ากับ 4
มีปัญหาปานกลาง	มีค่าคะแนนเท่ากับ 3
ปัญหาน้อย	มีค่าคะแนนเท่ากับ 2
ปัญหาน้อยที่สุด	มีค่าคะแนนเท่ากับ 1

1.3 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายชื่อ และรายด้านของระดับความคิดเห็น การแปลความหมายการวิเคราะห์โดยใช้เกณฑ์ของ (ประคอง กรรณสูตร. 2538 : 13) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00	หมายถึง	มีปัญหามากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49	หมายถึง	มีปัญหามาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49	หมายถึง	มีปัญหาปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49	หมายถึง	ปัญหาน้อย
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49	หมายถึง	ปัญหาน้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษากครั้งนี้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ SPSS / PC (Statistical Package for Social Sciences)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้ค่าสถิติที

2.2 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) ใช้ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 และข้อที่ 2

3.2 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ใช้ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 และข้อที่ 4

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการวิเคราะห์และแปลผล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ในการแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ แทนความหมาย ดังต่อไปนี้

X_1	แทน	ระดับการศึกษาของผู้บริหาร
X_2	แทน	ประสบการณ์ทางการบริหาร
X_3	แทน	การได้รับการอบรมทางการบริหาร
X_4	แทน	ระดับการศึกษาของครูผู้สอน
X_5	แทน	ประสบการณ์ในการสอนของครูผู้สอน
X_6	แทน	ความเอาใจใส่ในการสอนของครูผู้สอน
Y	แทน	ปัญหาการบริหารงานวิชาการ
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
b	แทน	น้ำหนักการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
SEb	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของน้ำหนักในการพยากรณ์
t	แทน	ค่าสถิติ t ที่ใช้พิจารณาใน t - Distribution
F	แทน	ค่าสถิติ F ที่ใช้พิจารณาใน F - Distribution
$*$	แทน	แทนค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 7 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ระดับปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน รายด้าน และรายชื่อ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์พฤติกรรมความเอาใจใส่ในการสอนของครู

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการ รวม 4 ด้าน

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียนกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียน ที่ส่งผลต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน

ตอนที่ 6 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครูผู้สอน กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน

ตอนที่ 7 วิเคราะห์ปัจจัยด้านครูผู้สอน ที่ส่งผลต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน

ในบทนี้ เป็นกรนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางและคำบรรยาย ซึ่งเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ระดับปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน รวม 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล โดยหาค่า ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ดังปรากฏในตาราง 2 และ 3

ตาราง 2 ค่าสถิติพื้นฐานปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา
เป็นรายข้อ

ที่	การปฏิบัติงานวิชาการ	$\bar{X}$	S	ระดับ ปัญหา
1	ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้			
1.1	การหาคำคู่มือการใช้หลักสูตรให้เพียงพอ กับความต้องการของครู	3.44	0.95	ปานกลาง
1.2	การจัดการอบรมสัมมนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	3.42	0.76	ปานกลาง
1.3	การให้คำปรึกษากับครูที่ประสบปัญหา ในการการนำหลักสูตรไปใช้	3.25	1.01	ปานกลาง
1.4	การจัดให้มีระบบการติดตามผลการจัดกิจกรรมการสอนของครู เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ	3.44	0.88	ปานกลาง
1.5	การจัดให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน การบริหารงานวิชาการ ภายในโรงเรียน	3.46	1.15	ปานกลาง
1.6	การจัดให้มีการประชุมก่อนเปิดเรียน เพื่อให้ครูทุกคนรับทราบ นโยบายและเตรียมความพร้อม	3.45	1.35	ปานกลาง
1.7	การปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสม กับสภาพท้องถิ่นนั้นๆ	3.40	0.77	ปานกลาง
1.8	การนิเทศ การจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ ตามที่หลักสูตรต้องการ	3.40	0.80	ปานกลาง
1.9	การประสานงานการใช้หลักสูตรระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ที่โรงเรียนตั้งอยู่	3.32	0.85	ปานกลาง
10	การจัดให้มีการประเมินผลครูเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ ในหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	3.32	0.76	ปานกลาง
	รวม	3.39	0.67	ปานกลาง

ตาราง 2 (ต่อ)

ที่	การปฏิบัติงานวิชาการ	$\bar{X}$	S	ระดับ ปัญหา
2	ด้านการเรียนการสอน			
2.1	การจัดให้มีการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการเรียนการสอน ก่อนปีภาคเรียน	3.38	1.15	ปานกลาง
2.2	การดำเนินการจัดครูเข้าสอนให้ตรงกับความรู้ความสามารถ และสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา	3.62	1.20	มาก
2.3	การส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมและหลากหลาย มาใช้ในการปฏิบัติการสอน	3.56	0.95	มาก
2.4	การให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยเน้นการปฏิบัติจริงตามเนื้อหาสาระการเรียนรู้	3.51	0.95	มาก
2.5	การบริหารงานโดยเน้นให้ครูเตรียมการสอน ก่อนทำการสอนทุกครั้ง	3.60	0.98	มาก
2.6	การจัดให้ครูมีการประชุมปรึกษาหารือเพื่อแก้ปัญหา การเรียนการสอนร่วมกัน	3.47	0.99	ปานกลาง
2.7	การจัดให้มีการพัฒนาการสอนในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อยกระดับคุณภาพการสอน	3.44	0.83	ปานกลาง
2.8	การจัดให้มีการสำรวจความสนใจและความถนัดของแต่ละ บุคคลเพื่อค้นหาศักยภาพของผู้เรียน	3.29	0.88	ปานกลาง
2.9	การเชิญวิทยากรจากภายนอกมาเพื่อให้ความรู้แก่ครู และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	3.15	0.82	ปานกลาง
2.10	การขอรับการสนับสนุนด้านวิชาการจากหน่วยงานในเทศก์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน	3.10	0.81	ปานกลาง
	รวม	3.41	0.73	ปานกลาง

ตาราง 2 (ต่อ)

ที่	การปฏิบัติงานวิชาการ	— X	S	ระดับ ปัญหา
3	ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน			
3.1	การจัดให้มีสื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตร ได้อย่างครบถ้วนทุกกลุ่มประสบการณ์	3.46	0.81	ปานกลาง
3.2	การประสานงานกับสถานประกอบการในชุมชน ในการนำนักเรียนไปฝึกฝนอาชีพ	3.18	0.94	ปานกลาง
3.3	การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ในการผลิตและ การใช้สื่อการเรียนประกอบการสอนโดยใช้วัสดุในท้องถิ่น ที่หาได้ง่ายและราคาถูก	3.20	0.88	ปานกลาง
3.4	การจัดให้มีบริการสื่อและอำนวยความสะดวกแก่ครู	3.28	0.83	ปานกลาง
3.5	การจัดให้มีศูนย์สื่อการเรียนการสอนที่สามารถจัดเก็บ และรักษาสื่อได้อย่างเป็นระบบ	3.29	0.78	ปานกลาง
3.6	การจัดประชุมสัมมนาเพื่อให้ครูตระหนักถึงความสำคัญ และประโยชน์ของการใช้สื่อที่เหมาะสม	3.24	0.87	ปานกลาง
3.7	การสนับสนุนส่งเสริมให้ครูใช้สื่อประกอบการสอน	3.38	0.93	ปานกลาง
3.8	การจัดให้มีการผลิตและประกวดสื่อการเรียนการสอน ในโรงเรียนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	3.25	0.82	ปานกลาง
3.9	การจัดหางบประมาณจากภายนอกเพื่อจัดซื้อ สื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอกับความต้องการ	3.34	0.95	ปานกลาง
3.10	การประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอน ของครูในทุกชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.20	0.84	ปานกลาง
	รวม	3.28	0.58	ปานกลาง

ตาราง 2 (ต่อ)

ที่	การปฏิบัติงานวิชาการ	$\bar{X}$	S	ระดับ ปัญหา
4	ด้านการ ได้และประเมินผล			
4.1	โรงเรียนมีคู่มือเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลเพื่อให้ครู ได้ศึกษาอย่างทั่วถึง	3.18	1.19	ปานกลาง
4.2	การศึกษาค้นคว้าความรู้เพื่อให้เกิดความเข้าใจในระเบียบวิธี วัดและประเมินผลนักเรียน	3.24	1.13	ปานกลาง
4.3	การดำเนินการให้มีการจัดเก็บเครื่องมือในการวัดและประเมินผล นักเรียน	3.36	.94	ปานกลาง
4.4	มีปฏิทินปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลในทุกชั้นเรียน	3.21	1.17	ปานกลาง
4.5	การกำกับดูแลให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำเครื่องมือ วัดและประเมินผลแก่ครู	3.22	.90	ปานกลาง
4.6	การกำหนดให้ครูผู้สอนทุกชั้นจัดทำเอกสารแสดงพัฒนาการ ของนักเรียนทุกคน	3.32	.91	ปานกลาง
4.7	การใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ของครู	3.33	.76	ปานกลาง
4.8	การขอความร่วมมือจากบุคลากรภายนอกที่มีความรู้ความสามารถ มาช่วยสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล	3.25	.91	ปานกลาง
4.9	การติดตามและตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ การวัดและประเมินผลนักเรียน	3.21	.95	ปานกลาง
4.10	การนำผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลนักเรียนไปใช้ ในการปรับปรุงการสอนของครู	3.37	.97	ปานกลาง
รวม		3.27	0.73	ปานกลาง

จากตาราง 2 แสดงว่า ผู้บริหารมีปัญหการบริหารงานวิชาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19,3.41,3.28 และ 3.27 ตามลำดับ

ตาราง 3 ค่าสถิติพื้นฐานปัญหาการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูผู้สอนเป็นรายข้อ

ที่	การปฏิบัติงานวิชาการ	$\bar{X}$	S	ระดับ ปัญหา
1	ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้			
1.1	ผู้บริหารจัดหาคู่มือการใช้หลักสูตรให้เพียงพอ กับความต้องการของครู	3.49	0.98	ปานกลาง
1.2	ผู้บริหารจัดการอบรมสัมมนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	3.44	0.82	ปานกลาง
1.3	ผู้บริหารได้ให้คำปรึกษาให้ความช่วยเหลือครูเมื่อครูประสบปัญหา เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร	3.63	0.79	มาก
1.4	ผู้บริหารจัดให้มีระบบการติดตามผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	3.48	0.83	ปานกลาง
1.5	ผู้บริหารจัดให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหาร งานวิชาการภายในโรงเรียน	3.85	0.83	มาก
1.6	ผู้บริหารจัดให้มีการประชุมครูในโรงเรียนเพื่อจัดทำแผนการสอน ก่อนเปิดภาคเรียน	3.62	0.76	มาก
1.7	ผู้บริหารจัดให้มีการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสม กับสภาพท้องถิ่น	3.52	0.87	มาก
1.8	ผู้บริหารนิเทศกำกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	3.53	0.76	มาก
1.9	ผู้บริหารได้ประสานการใช้หลักสูตรระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ที่โรงเรียนตั้งอยู่	3.47	0.80	ปานกลาง
1.10	ผู้บริหารจัดประเมินผลครูเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ ในหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	3.47	0.82	ปานกลาง
	รวม	3.04	0.40	ปานกลาง

ตาราง 3 (ต่อ)

ที่	การปฏิบัติงานวิชาการ	$\bar{X}$	S	ระดับ ปัญหา
2	ด้านการเรียนการสอน			
2.1	ผู้บริหารจัดให้มีการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการเรียนการสอน ก่อนเปิดภาคเรียน	3.71	0.92	มาก
2.2	ผู้บริหารจัดครูเข้าสอนให้ตรงกับความรู้ความสามารถ และตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา	3.78	0.90	มาก
2.3	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย มาใช้ในการปฏิบัติการสอน	3.73	0.87	มาก
2.4	ผู้บริหารเน้นให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยเน้นการปฏิบัติจริงตามเนื้อหาสาระการเรียนรู้	3.76	0.80	มาก
2.5	ผู้บริหารบริหารงานโดยเน้นให้ครูเตรียมการสอน ก่อนทำการสอนทุกครั้ง	3.86	0.86	มาก
2.6	ผู้บริหารจัดให้ครูมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อแก้ปัญหา ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกัน	3.69	0.85	มาก
2.7	ผู้บริหารจัดให้มีโครงการพัฒนาการสอนในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อยกระดับคุณภาพการสอน	3.59	0.81	มาก
2.8	ผู้บริหารเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถจากภายนอก มาให้ความรู้แก่ครูในด้านต่าง ๆ	3.22	0.92	ปานกลาง
2.9	ประสานงานกับหน่วยศึกษานิเทศก์เพื่อขอความช่วยเหลืองาน ด้าน การจัดการเรียนการสอน	3.35	0.81	ปานกลาง
2.10	ผู้บริหารนิเทศติดตามผลการสอนของครูเพื่อแก้ปัญหา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.56	0.77	มาก
รวม		3.55	0.66	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

ที่	การปฏิบัติงานวิชาการ	$\bar{X}$	S	ระดับ ปัญหา
3	ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน			
3.1	ผู้บริหารจัดให้มีสื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตร ไว้ครบถ้วนทุกกลุ่มประสบการณ์	3.41	0.84	ปานกลาง
3.2	ผู้บริหารประสานงานกับสถานประกอบการในชุมชน ในการนำนักเรียนไปฝึกอาชีพ	3.10	0.91	ปานกลาง
3.3	ผู้บริหารส่งเสริมกิจกรรมการผลิตสื่อการเรียนการสอนของครู ที่ใช้วัสดุในท้องถิ่น	3.43	0.79	ปานกลาง
3.4	ผู้บริหารจัดให้มีศูนย์สื่อการเรียนการสอน	3.34	0.74	ปานกลาง
3.5	ผู้บริหารจัดให้มีบริการสื่อการเรียนการสอนและอำนวยความสะดวก แก่ครูในการนำสื่อไปใช้	3.43	0.81	ปานกลาง
3.6	ผู้บริหารจัดกิจกรรมเพื่อให้ครูตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ ของการใช้สื่อการเรียนการสอน	3.54	0.86	มาก
3.7	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้สื่อประกอบการสอน	3.69	0.84	มาก
3.8	ผู้บริหารจัดหางบประมาณจากภายนอกมาเพื่อจัดซื้อ สื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอต่อความต้องการ	3.28	0.87	ปานกลาง
3.9	ผู้บริหารประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอนของครู ในทุกชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.28	0.85	ปานกลาง
รวม		3.62	0.64	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

ที่	การปฏิบัติงานวิชาการ	$\bar{X}$	S	ระดับ ปัญหา
4	ด้านการวัดและประเมินผล			
4.1	โรงเรียนมีคู่มือเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลเพื่อให้ครู ได้ศึกษาอย่างทั่วถึง	3.59	0.89	ปานกลาง
4.2	ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจอย่างดีในระเบียบวิธีวัดและประเมินผล นักเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา	3.81	0.84	มาก
4.3	ผู้บริหารดำเนินการให้มีการจัดเก็บเครื่องมือที่ใช้ ในการวัดและประเมินผลนักเรียนอย่างเป็นระบบ	3.58	0.82	มาก
4.4	ผู้บริหารจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล นักเรียนในทุกชั้นเรียน	3.63	0.88	มาก
4.5	ผู้บริหารกำกับดูแลและให้ข้อเสนอแนะแก่ครูในการจัดทำ เครื่องมือวัดและประเมินผลนักเรียน	3.59	0.82	มาก
4.6	ผู้บริหารกำหนดให้ครูผู้สอนทุกชั้นจัดทำเอกสาร แสดงพัฒนาการของนักเรียนทุกคนในชั้นเรียน	3.71	0.94	มาก
4.7	ผู้บริหารใช้เครื่องมือที่หลากหลายตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ของครู เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกตและการใช้แบบสอบถาม	3.52	0.82	มาก
4.8	ผู้บริหารเชิญวิทยากรภายนอกมาช่วยในการสร้างเครื่องมือ วัดและประเมินผลนักเรียน	3.09	0.88	ปานกลาง
4.9	ผู้บริหารติดตามและตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ การวัดและประเมินผลนักเรียนให้เป็นปัจจุบัน	3.59	0.83	มาก
4.10	ผู้บริหารจัดให้นำผลที่ได้จากการวัดและประเมินผล ไปใช้ในการปรับปรุงการสอนของครู	3.58	0.81	มาก
รวม		3.39	0.64	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมากทั้ง 4 ด้าน และเมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้ว ด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ กับด้านการวัดและประเมินผล มีปัญหาในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.04 และ 3.39 ตามลำดับ ส่วนด้านการเรียนการสอนและด้านวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนมีปัญหาในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 และ 3.62 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์พฤติกรรมความเอาใจใส่ของครู

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์พฤติกรรมความเอาใจใส่ในการสอนของครู โดยหาค่า ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ดังปรากฏในตาราง 4

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐานพฤติกรรมความเอาใจใส่ในการสอนของครูเป็นรายข้อ

ที่	พฤติกรรมความเอาใจใส่ในการสอน	$\bar{X}$	S	ระดับ การปฏิบัติ
1	ท่านศึกษาข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคล	2.94	0.74	ปานกลาง
2	ท่านวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อค้นหาศักยภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	2.68	0.72	ปานกลาง
3	ท่านวางแผนไว้ล่วงหน้าก่อนทำการสอนทุกครั้ง	3.13	0.69	ปานกลาง
4	ท่านจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียน สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	3.05	0.59	ปานกลาง
5	ให้การเสริมแรงและให้กำลังใจให้กับผู้เรียนตามความเหมาะสม	3.39	0.67	ปานกลาง
6	ท่านได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อแสวงหาวิทยาการใหม่ ๆ มาใช้ในการกิจกรรมการเรียนการสอน	3.19	0.66	ปานกลาง
7	ท่านได้ปรับปรุงแก้ไขให้ความช่วยเหลือเมื่อพบนักเรียน ประพฤติตนไม่เหมาะสม	3.41	0.66	ปานกลาง
8	ท่านได้บันทึกผลการสอนของตนเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข เพื่อใช้สอนในครั้งต่อไป	2.89	0.76	ปานกลาง
9	ท่านไปพบผู้ปกครองของนักเรียนที่บ้านเมื่อนักเรียนในชั้น ประสบปัญหาเรื่องการเรียน	2.64	0.71	ปานกลาง
รวม		3.04	0.40	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่า ครูผู้สอนมีพฤติกรรมความเอาใจใส่ในการสอนในทุกด้าน มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.41 และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 2.64 และในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.04 ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน

เป็นการวิเคราะห์ระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการในงานวิชาการรวม 4 ด้าน โดยหาค่า ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ดังปรากฏในตาราง 5 - 6

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน

การบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S	ระดับ ปัญหา
ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	3.39	0.67	ปานกลาง
ด้านการเรียนการสอน	3.41	0.73	ปานกลาง
ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน	3.28	0.58	ปานกลาง
ด้านการวัดและประเมินผล	3.27	0.73	ปานกลาง
รวมทุกด้าน	3.34	0.61	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษามีปัญหาการบริหารงานรวมทุกด้าน และจำแนกเป็นรายด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 6 ค่าสถิติพื้นฐานปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน
เป็นรายด้าน

การบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S	ระดับ ปัญหา
ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	3.04	0.40	ปานกลาง
ด้านการเรียนการสอน	3.55	0.66	มาก
ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน	3.62	0.64	มาก
ด้านการวัดและประเมินผล	3.39	0.64	ปานกลาง
รวมทุกด้าน	3.54	0.59	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้และด้านการวัดและประเมินผล โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.04 และ 3.39 ตามลำดับ และมีปัญหาอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอนและด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 และ 3.62 ตามลำดับ และเมื่อวิเคราะห์ในภาพรวมแล้วมีปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียนกับปัญหาการบริหาร

งานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยผู้บริหารโรงเรียนในด้านระดับการศึกษา ประสบการณ์ทางการบริหารและการได้รับการอบรมทางการบริหาร กับปัญหาการบริหารงานวิชาการรวม 4 ด้าน โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple correlation) ดังปรากฏในตาราง 7

ตาราง 7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียนแต่ละด้านกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	Y
X_1	-	0.03	0.22*	0.03
X_2		-	- 0.23*	0.03
X_3			-	- 0.04
$R = 0.04 \quad R^2 \times 100 = 0.19 \quad F\text{-test} = 0.15$				

จากตาราง 7 พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียน กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษามีความสัมพันธ์กันทั้ง 3 ด้าน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ปัจจัยด้านผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร

โรงเรียนประถมศึกษา

เพื่อศึกษาว่าปัจจัยด้านผู้บริหารด้านใดที่ส่งผลต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จึงคำนวณหาค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านและทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วยค่าที (t-test) ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 คำนวณน้ำหนักความสำคัญและค่านัยสำคัญของปัจจัยผู้บริหารแต่ละด้านที่ส่งผลต่อปัญหา
การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

ตัวแปร	b	SEb	t
X_1	0.04	0.14	0.27
X_2	0.03	0.08	0.31
X_3	- 0.06	0.17	- 0.38

จากตาราง 8 แสดงว่า ปัจจัยผู้บริหารโรงเรียน ด้านระดับการศึกษา ด้านประสบการณ์
ในการทำงาน และด้านการได้รับการอบรมทางการบริหาร ส่งผลต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 6 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครูผู้สอนกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยครูผู้สอน ด้านระดับการศึกษา
ประสบการณ์ในการสอนและความเอาใจใส่ในการสอน กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนรวม 4 ด้าน โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple correlation) ดังปรากฏในตาราง 9

ตาราง 9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยครูผู้สอนแต่ละด้านกับปัญหาการบริหารงาน
วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

ตัวแปร	X_4	X_5	X_6	Y
X_4	-	0.02	- 0.01	- 0.11*
X_5		-	0.07	- 0.04
X_6			-	0.40*
$R = 0.41^*$ $R^2 \times 100 = 17.20$ $F - \text{test} = 32.96$				

จากตาราง 9 พบว่า ปัจจัยด้านครูผู้สอนได้แก่ระดับการศึกษาประสบการณ์ ในการสอน และความเอาใจใส่ในการสอน กับความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 7 คำนำน้หนักความสำคัญและค่านัยสำคัญของปัจจัยด้านครูผู้สอนแต่ละด้าน ที่ส่งผลต่อ ปัญหาการบริการงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

เพื่อศึกษาว่าปัจจัยด้านครูผู้สอนด้านใด ที่ส่งผลต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของครู จึงคำนวณหาค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัย แต่ละด้าน และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วยค่าที (t – test) ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 10

ตาราง 10 ปัจจัยด้านครูผู้สอน ที่ส่งผลต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา

ตัวแปร	b	SEb	t
X_4	- 0.21	0.09	- 2.43*
X_5	- 0.10	0.06	- 1.55
X_6	0.58	0.06	9.58*

จากตาราง 10 พบว่า ปัจจัยครูผู้สอน ด้านระดับการศึกษา และด้านความเอาใจใส่ใน การสอน ส่งผลต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การสรุปผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้สรุปไว้ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ความมุ่งหมายทั่วไปของการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีความมุ่งหมายเฉพาะในการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัญหาในการบริหารงานด้านวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ใน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทางการบริหารและการได้รับการอบรมทางการบริหาร กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครูผู้สอน ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนและความเอาใจใส่ในการสอน กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

4. เพื่อศึกษาว่ามีปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียนเรื่องใดบ้าง ที่ส่งผลต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

5. เพื่อศึกษาว่ามีปัจจัยด้านครูผู้สอนเรื่องใดบ้าง ที่ส่งผลต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

✓ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 419 คน ครูผู้สอน จำนวน 5,181 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ โดยแยกเป็นผู้บริหารโรงเรียน 237 คน ครูผู้สอน ที่ทำการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 2 คน จำนวน 474 คน รวมทั้งสิ้น 711 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถาม มี 2 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านชีวิตสังคมของผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทางการบริหารและการได้รับการอบรมทางการบริหาร ตอนที่ 2 สอบถามปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาใน 4 ด้าน คือ (1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ (2) ด้านการเรียนการสอน (3) ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (4) ด้านการวัดและประเมินผล

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามครูผู้สอน แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สอบถามด้านชีวิตสังคมของครูผู้สอน ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน ตอนที่ 2 สอบถามพฤติกรรมความเอาใจใส่ในการสอน ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในงานวิชาการ 4 ด้าน คือ (1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ (2) ด้านการเรียนการสอน (3) ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (4) ด้านการวัดและประเมินผล แบบสอบถามฉบับนี้ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.879

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ดำเนินการโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC ด้วยการกำหนดโปรแกรมให้เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยดังนี้

1. การหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ของแบบสอบถามการปฏิบัติงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมทุกวิธี รายด้านและรายข้อ นำคะแนนที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าคะแนนที่กำหนดไว้ มี 5 ระดับ ได้แก่ มีปัญหามากที่สุด มีปัญหามาก มีปัญหปานกลาง มีปัญหาน้อย มีปัญหาน้อยที่สุด
2. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 1 เพื่อทราบการกระจายคะแนน
3. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หาคู่ระหว่างปัจจัยด้านผู้บริหารและปัจจัยด้านครูผู้สอน กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร
4. วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ปัจจัยด้านผู้บริหารและปัจจัยด้านครูผู้สอน กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลสรุปการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. ผลการวิจัยโดยทั่วไป
 2. ผลการวิจัยจากการทดสอบสมมติฐาน
1. สรุปผลการวิจัยโดยทั่วไป

1.1 จำนวนข้อมูล ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ได้มาจากการบริหารโรงเรียนจำนวน 237 คน และครูผู้สอนในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 2 คน จำนวน 474 คน รวมผู้ให้ข้อมูลรวมทั้งสิ้น 711 คน

1.2 สภาพทั่วไปของตัวแปรที่ศึกษา

สำหรับตัวแปรปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียนนั้น พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 91.1 รองลงมาคือระดับปริญญาโท ร้อยละ 6.8 และต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ร้อยละ 2.1 ตามลำดับ ส่วนประสพการณ์ทางการบริหาร ปรากฏว่า ส่วนใหญ่มีประสพการณ์ทางการบริหารมาก คือตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปร้อยละ 62.9 ส่วนที่ต่ำกว่า 10 ปี มีร้อยละ 37.1 สำหรับการได้รับการอบรมทางการบริหาร พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่เคยผ่านการอบรมทางการบริหารร้อยละ 93.7 มีเพียงร้อยละ 6.3 เท่านั้นที่ยังไม่ผ่านการอบรม

สำหรับตัวแปรปัจจัยด้านครูผู้สอนนั้นพบว่า ระดับการศึกษาของครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีร้อยละ 91.5 รองลงมาคือ ต่ำกว่าปริญญาตรีคือ ร้อยละ 7.9 และระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีเพียงร้อยละ 0.6 เท่านั้น สำหรับประสพการณ์ในการสอนของครูพบว่า ครูส่วนใหญ่มีประสพการณ์ในการการสอนอยู่ในระดับมาก คือ 10 ปีขึ้นไปร้อยละ 80.2 ส่วนครูที่มีประสพการณ์ในการสอนต่ำกว่า 10 ปี มีร้อยละ 19.8 ซึ่งเมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี และมีประสพการณ์ในการปฏิบัติงานในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก

2. สรุปผลการวิจัยจากการทดสอบสมมติฐาน

จากการวิจัยปัจจัยที่สัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ สรุปผลได้ดังนี้

2.1 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

จากการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่ได้จากการประเมินของบุคคล 2 กลุ่มคือ (1) ผู้บริหารโรงเรียน (2) ครูผู้สอน เมื่อประเมินโดยผู้บริหารเองพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาประถมศึกษาทั้ง 4 ด้านคือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาในรายด้าน โดยเฉพาะด้านการเรียนการสอน พบว่า การดำเนินการจัดครูเข้าสอนให้ตรงกับความรู้ความสามารถ การส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมและหลากหลายมาใช้ในการปฏิบัติการสอน การให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยเน้นการปฏิบัติจริงตามเนื้อหาสาระการเรียนรู้ และการบริหารงานโดยเน้นให้ครูเตรียมการสอนก่อนทำการสอนทุกครั้ง มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

เมื่อประเมินโดยครูผู้สอนในปัญหาการบริหารงานวิชาการทั้ง 4 ด้านดังกล่าว พบว่า การบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้และด้านการวัดและประเมินผล รวม 2 ด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านด้านการเรียนการสอนและด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน รวม 2 ด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียนกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ

จากการวิจัยพบว่า ตัวแปรด้านชีวสังคมของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 3 ด้าน คือ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหารและการได้รับการอบรมทางการบริหาร มีความสัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับต่ำ

2.3 ปัจจัยด้านครูผู้สอนกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ

สำหรับปัจจัยด้านครูผู้สอน พบว่า มีตัวแปร 2 ด้าน คือ ตัวแปรระดับการศึกษา และตัวแปรด้านความเอาใจใส่ในการสอนเท่านั้น ที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรประสบการณ์ในการสอน พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

2.4 ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างปัจจัย 2 กลุ่ม คือ ปัจจัยด้านผู้บริหาร และปัจจัยด้านครูผู้สอน พบว่า ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยด้านผู้บริหารกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนค่าสหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยด้านครูผู้สอนกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่ 2 ด้าน คือ ตัวแปรระดับการศึกษาและตัวแปรความเอาใจใส่ในการสอน ส่วนตัวแปรด้านประสบการณ์ในการสอนมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล ในการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ พบประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1.1 การที่พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ว่า “ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทางการบริหาร และการได้รับการอบรมทางการบริหาร กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีความ

สัมพันธ์กัน” ผลการวิจัยที่ปรากฏเช่นนี้ อาจสืบเนื่องมาจากคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้บริหารในยุคปฏิรูปการศึกษา ได้รับการศึกษาอบรม และพัฒนาให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพ เพราะในระยะเวลาที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 เป็นต้นมา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้จัดทำโครงการอบรมผู้บริหารโรงเรียน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ทักษะ เจตคติ การบริหารการประถมศึกษาให้แก่ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดทุกคน ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวสามารถประเมินได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานการบริหารโรงเรียนมากยิ่งขึ้น มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับดีร้อยละ 97.5 (ประสิทธิ์ สาระสันต์. 2542 : 103) และที่สำคัญก็คือ นโยบายการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งเริ่มดำเนินการอย่างจริงจังตั้งแต่ปี 2540 เป็นต้นมา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้พัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารโรงเรียนหรือครูผู้สอน ต่างได้รับการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน เพื่อให้มีความรู้และประสบการณ์เพิ่มมากยิ่งขึ้น จากนโยบายดังกล่าวทำให้ครูทุกคนมีการตื่นตัว ปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่มีขึ้นในปัจจุบันและอนาคต จึงได้พยายามพัฒนาตนเอง โดยการศึกษาต่อ การเข้ารับการอบรมที่หน่วยงานต้นสังกัดจัดขึ้น เพื่อให้ตนเองได้รับวุฒิทางการศึกษาสูงขึ้น ดังจะเห็นได้จากผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ได้พัฒนาตนเองโดยการเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีและปริญญาโทในมหาวิทยาลัย และสถาบันราชภัฏเพิ่มมากขึ้นทุกปี จนทำให้ผู้บริหารในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี รองลงมาคือระดับปริญญาโท ส่วนผู้บริหารที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีเพียงร้อยละ 0.55 เท่านั้น (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. 2544 : 89) ทำให้ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาลดลง ส่วนเรื่องการฝึกอบรมของผู้บริหาร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2533 : 129) ได้ทำการศึกษาและพบว่า การฝึกอบรมของผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพของโรงเรียน เพราะการได้รับการฝึกอบรมทางการบริหารจะช่วยเพิ่มศักยภาพในการเป็นผู้นำทางวิชาการให้กับผู้บริหาร จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนไม่มีปัญหา ซึ่งวิสุทธิ ราตรี (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและพบว่า จำนวนครั้งที่ได้รับการอบรมของผู้บริหารโรงเรียน เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียนเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2533 : 129 - 131) ที่วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า การฝึกอบรมที่ผู้บริหารได้รับ มีส่วนช่วยเพิ่มความถี่ของการนิเทศภายในโรงเรียนให้มากขึ้น เนื่องจากการฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน ตลอดจนเทคนิคและวิธีการบริหาร จะช่วยเพิ่มศักยภาพในการเป็นผู้นำทางด้านวิชาการให้กับผู้บริหารโรงเรียน สามารถนิเทศการสอนครู และให้คำแนะนำ

ปรึกษาเกี่ยวกับการปรับปรุงการสอนของครู ทำให้ปัญหาการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียนลดลงไปมาก

2. การที่พบว่า ปัจจัยด้านครูผู้สอน ในเรื่องประสิทธิภาพในการสอน ไม่มีความสัมพันธ์ กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา แต่มีความสัมพันธ์กันในเรื่องระดับการศึกษาและเรื่องความเอาใจใส่ในการสอน ผลการวิจัยในครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2533 : 129 - 131) ที่ได้ศึกษาพบว่า มีปัจจัยที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อคุณภาพผลผลิตทางการศึกษา ได้แก่ ระดับการศึกษาของครู สัดส่วนของครูที่มีวุฒิปริญญาตรีช่วยให้นักเรียนมีความได้เปรียบในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรมากกว่า ซึ่งอุดร กล้าขันธ์ (2536 : 70) ได้ศึกษาและพบว่า วุฒิก่อนศึกษาและ ประสบการณ์ในการสอน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน แสดงให้เห็นว่า ครูที่มีวุฒิก่อนศึกษาสูงและประสบการณ์ในการสอนมาก จะไม่ทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงานวิชาการ และที่สำคัญคือ ครูมีอาชีพตามแนวปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบันนี้จะต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (อารีรัตน์ วัฒนสิน. 2543 : 2 ; กมล ภูประเสริฐ. 2544 : 68) ซึ่งรัฐมนตรีนโยบายมุ่งเน้นให้ครูทุกคนได้รับการพัฒนาในด้านความรู้ การปฏิบัติ ทำให้ครูยุคใหม่มีความรู้ ความเข้าใจในระบบการจัดการศึกษา การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวคิดในการพัฒนาบุคลากรดังกล่าวอาจทำได้ในขณะที่เขาเหล่านั้นปฏิบัติหน้าที่อยู่ เพราะการพัฒนาโดยการส่งไปศึกษาต่อทำได้ในปริมาณที่จำกัดและล่าช้า ในขณะที่ความต้องการพลังความสามารถของบุคลากรนั้นรุนแรงและรวดเร็ว การดำเนินการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องดังกล่าว ทำให้ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนลดน้อยลงต่อไป

สำหรับปัจจัยด้านครูผู้สอนเรื่องความเอาใจใส่ในการสอน พบว่า มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 4 ด้านนั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของแมนและลอเรนซ์ (Mann, 1989 : 77 ; citing Mann and Lawrence, 1983) ที่พบว่า พฤติกรรมด้านความเอาใจใส่ของครู จะมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนและนักเรียน และสอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านที่เชื่อว่า การศึกษาจะเข้มแข็งมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งคือ คุณภาพของครู พฤติกรรมใด ๆ ที่ครูแสดงออกมีผลต่อกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งคุณลักษณะของครูที่มีประสิทธิภาพอย่างหนึ่งก็คือ ความเอาใจใส่ของครู เอื้ออาทรเห็นอกเห็นใจนักเรียน รับผิดชอบมีคุณธรรมทั้งกาย วาจา ใจ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี แก่ศิษย์ อบรมสั่งสอนศิษย์ให้เป็นพลเมืองดีของชาติ (เทอดสกุล ชูชานนท์. 2540 : 144 - 149 ; ถวิล มาตรเยี่ยม. 2542 : 2 - 7)

ผลการวิจัยในครั้งนี้ มีข้อค้นพบที่น่าสนใจคือ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายที่วางไว้ หรือประสบความสำเร็จ ย่อมขึ้นอยู่กับครูผู้สอน จากการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบข้อค้นพบที่ชัดเจนว่าในการปฏิบัติงานวิชาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านครูผู้สอนในในตัวแปรเรื่องความเอาใจใส่ในการสอน เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรเรื่องความเอาใจใส่ในการสอนแล้ว พบว่า มีความสัมพันธ์กันกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา รวม 3 ด้าน คือด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล มีตัวแปรด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนเพียง 1 ด้านเท่านั้นที่ไม่มีความสัมพันธ์กันกับตัวแปรความเอาใจใส่ในการสอนของครู ดังนั้นผู้บริหารจึงควรให้ความสนใจครู ซึ่งเป็นผู้มีความเกี่ยวข้องโดยตรงในการให้ความรู้ และเสริมสร้างประสบการณ์ต่าง ๆ ให้กับนักเรียนในโรงเรียน โดยผู้บริหารจะต้องใช้เทคนิคและ กลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่เข้ามาใช้ และส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ก้าวทันเหตุการณ์

3.. ปัจจัยและตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ ต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยทั้ง 2 กลุ่มที่นำมาศึกษา คือปัจจัยด้านผู้บริหารและปัจจัยด้านครูผู้สอน สำหรับปัจจัยด้านผู้บริหารซึ่งประกอบด้วย ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทางการบริหาร และการได้รับการอบรมทางการบริหาร พบว่า ทั้ง 3 เรื่องนี้ไม่ใช่ตัวพยากรณ์ในปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญเรือน หมั่นทรัพย์ (2538 : 116-117) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนเอกชนคาทอลิก ที่พบทำนองเดียวกันว่า ปัจจัยในตัวผู้บริหารคือ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหาร ไม่ใช่ตัวพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน ซึ่งคุณสมบัติที่สะสมจากการศึกษา ระยะเวลาในการทำงานอาจจะมีอิทธิพลต่อการทำงานอยู่บ้าง แต่ไม่สามารถทำนายประสิทธิผลของการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้ เช่นเดียวกับงานวิจัยของกมลวรรณ ชัยวานิชศิริ (2536 : 138) ที่ศึกษาพบว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านชีวสังคมของผู้บริหาร คือ ประสบการณ์ทางการบริหารและระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน แต่สิ่งที่จะเป็นตัวทำนายในเรื่องดังกล่าวนี้ได้ก็คือผู้บริหารจะต้องแสดงพฤติกรรมผู้นำที่เหมาะสมออกมา (บุญเรือน หมั่นทรัพย์, 2538 : 17)

และมีเทคนิคในการบริหารงาน (กิตติมา ปรีดีศิลป. 2529 : 198 – 199 ; สมพงษ์ อินทรสุวรรณ. 2540 : 22 - 24 ; ประสิทธิ์ เครือสิงห์. 2544 . 2544 : 34) จึงจะทำให้ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนลดลง

ส่วนปัจจัยด้านครูผู้สอน เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วมีเรื่อง ระดับการศึกษา และความเอาใจใส่ในการสอนของครูเท่านั้น ที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 จึงมองเห็นความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาบุคลากรให้มีวุฒิการศึกษาที่สูงขึ้น และผู้บริหารจะต้องให้ความเอาใจใส่ครูในการที่จะให้ขวัญกำลังใจ และใช้เทคนิควิธีการบริหารที่เหมาะสมมาปรับใช้ในโรงเรียน ปลุกฝังจิตสำนึกให้ครูเป็นครูโดยอาชีพและมีวิญญาณของความเป็นครู ทั้งนี้เพราะเนื่องจากครูผู้สอนเป็นผู้ที่ดำเนินการวางแผนในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ตลอดจนเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตัวเด็กในชั้นที่รับผิดชอบ จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจว่า ถ้าครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขาดสำนึกในหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายแล้ว ผลก็จะตกไปที่ตัวเด็กนักเรียนและก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้นมากมายโดยเฉพาะปัญหาทางด้านวิชาการของโรงเรียน (ประจักษ์ พวงนาค และคณะ. 2534 : 45) ผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรในแต่ละปัจจัย ส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และไม่สามารถใช้ทำนายปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาได้ มีตัวแปรเรื่องระดับการศึกษาและเรื่องความเอาใจใส่ในการสอน ในปัจจัยด้านครูผู้สอนเท่านั้นที่เป็น ตัวทำนายปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อย่างไรก็ตามแม้ว่าผลการวิจัยครั้งนี้จะไม่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดทั้งหมด แต่ก็ทำให้ทราบว่าแนวโน้มนโยบายที่ทางสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำลังดำเนินการอยู่นั้น ประสบความสำเร็จและมีความก้าวหน้ากว่าที่ผ่านมา ทำให้ปัญหาด้านการบริหารงานในสถานศึกษาลดน้อยลงไป โดยเฉพาะปัญหาด้านวิชาการ ซึ่งเป็นงานหลักของโรงเรียน เพราะบุคลากรทางการศึกษาโดยเฉพาะผู้บริหารและครูผู้สอนซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการในการให้การศึกษาแก่นักเรียน ได้รับการพัฒนาโดยการให้ความรู้และอบรมเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบให้สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะเป็น 2 ด้าน คือ

1. ด้านการนำผลการวิจัยไปใช้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

1.1 จากผลการวิจัยที่ได้ พบว่า ตัวแปรเรื่องระดับการศึกษา สามารถพยากรณ์ปัญหา

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาได้ จึงควรให้การส่งเสริมและกระตุ้นให้ครูได้รับการพัฒนาตนเอง โดยการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาได้มีการดำเนินการอยู่แล้ว นับตั้งแต่ผู้บริหารสูงสุดในสถานศึกษา ไปจนถึงระดับครูผู้สอนแต่ที่ผ่านมา การลาศึกษาต่อของข้าราชการครูจะมีโควตาจำนวนจำกัด และไม่ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือนในระยะเวลาที่ศึกษาต่อ ทำให้ครูผู้สอนขาดความสนใจในการพัฒนาตนเอง ในโอกาสต่อไปควรแก้ไขระเบียบเกี่ยวกับการลาศึกษาต่อ และเพิ่มโควตาให้ข้าราชการครูเพื่อลาศึกษาต่อให้มากขึ้น โดยให้ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือนตามปกติเหมือนกับการปฏิบัติงานที่โรงเรียน เพราะการลาศึกษาต่อจะต้องเสียเงินค่าใช้จ่ายมาก จะทำให้จำนวนบุคลากรที่สนใจที่จะพัฒนาตนเอง มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับงานวิชาการจะลดน้อยลงไป

1.2 จากผลการวิจัยที่ได้พบว่า ตัวแปรเรื่อง ความเอาใจใส่ในการสอนของครูสามารถพยากรณ์ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาได้ จึงควรให้การส่งเสริมและกระตุ้นให้ครูพัฒนานิสัยและพัฒนาการทำงานให้เป็นระบบ มีการยกย่องเชิดชูครูที่ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ ให้เป็นครูดีเด่นด้านต่าง ๆ ส่วนกลาง (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหรือสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ) จัดหาเงินพิเศษหรือรางวัลเกียรติยศ มอบให้เป็นขวัญกำลังใจ เมื่อสิ้นปีการศึกษานอกเหนือไปจากความดีความชอบประจำปีที่ได้รับ

2. ด้านการทำวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

2.1 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน เช่น ตัวแปรด้านนักเรียน ตัวแปรที่เกี่ยวกับผู้บริหารโรงเรียนและตัวแปรที่เกี่ยวกับครูผู้สอนที่ส่งผลต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อม ต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

2.3 ขอบเขตการศึกษา ควรศึกษาให้กว้างและครอบคลุมพื้นที่ในเขตการศึกษา 11

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : บริษัททิปส์ พับบลิเคชั่น จำกัด, 2544.
- กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน. ปรินญานิพนธ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- กนกวลี ชูชัยยะ และกฤษฎา บุญสมิต. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 พระเจ้าอยู่หัวของประชาชน. กรุงเทพฯ ฯ : บริษัทจำกัด ก. พล (1996), 2544.
- กนิษฐา แก้วสวัสดิวงศ์. องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของเด็กเกาะและเด็กพื้นราบ. ปรินญานิพนธ์ กศ. ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- กวี วงศ์พูน. ภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ ฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาชีพบัญชี ผู้ ปณ. 8-16, 2536.
- การประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์, สำนักงาน. แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2541. บุรีรัมย์ : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์, 2541. อัดสำเนา.
- _____. แผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ฉบับที่ 1 (2542-2544). บุรีรัมย์ : หน่วยงานนิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์, 2542. อัดสำเนา.
- _____. แผนปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ 2543. บุรีรัมย์ : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์, 2543. อัดสำเนา.
- _____. รายงานการจัดการศึกษาประจำปีการศึกษา 2543. บุรีรัมย์ : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์, 2543. อัดสำเนา.
- _____. รายงานสถิติการศึกษาประจำปีการศึกษา 2544. ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์, 2544. อัดสำเนา.
- กิตติมา ปริศิติก. ทฤษฎีบริหารองค์การ. กรุงเทพฯ ฯ : ธนะการพิมพ์, 2529.
- _____. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ ฯ : อักษราพัฒนา, 2532.
- กัลยาณี ปฎิมาพรเทพ. “นันททัศนะปฏิรูปการศึกษาไทย,” วารสารวิชาการ 15 (125) : 6 - 15 ; เมษายน - มิถุนายน 2539.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานการวิจัย ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการศึกษาประชาชน. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2527.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานการฝึกอบรมเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการอบรมครูวิชาการประจำกลุ่มโรงเรียน ปีงบประมาณ 2528 - 2529. กรุงเทพฯ ๑ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2529.

_____ . ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ ๑ : โรงพิมพ์เรือนแก้ว, 2531.

_____ . ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เล่มที่ 4 งานบริหารโรงเรียน การบริหารงานวิชาการ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ ๑ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดอรุณการพิมพ์, 2534.

✓ _____ . หลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ ๑ : กองพัฒนามนุษย์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536.

✓ _____ . คู่มือการใช้เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ ๑ : กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2538.

✓ _____ . แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544). กรุงเทพฯ ๑ : อรรถพลการพิมพ์, 2540.

_____ . ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา. กรุงเทพฯ ๑ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2530.

_____ . รายงานการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ ๑ : หจก. รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2533.

_____ . คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ ๑ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2533.

✓ _____ . แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539). กรุงเทพฯ ๑ : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2535.

✓ _____ . คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. รายงานการวิจัยเรื่อง คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในชนบท : กรณีศึกษาโรงเรียนในภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ ๑ : กองการวิจัยการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2531.

_____ . คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, สำนักงาน. “สรุปการสัมมนาปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานบุคคล.” เอกสารทางวิชาการ. 2520. อัดสำเนา.

_____ . คณิน บุญสุวรรณ. คู่มืออ่านรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ : โครงสร้างและหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. กรุงเทพฯ ๑ : อมรินทร์วิชาการ, 2541.

_____ . จันทราณี สงวนนาม. คุณลักษณะบางประการของผู้บริหาร บรรยากาศและความพึงพอใจในการทำงาน ที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียนประถมศึกษา. ปริญญาโท กศ.ด. กรุงเทพฯ ๑ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

จรุง รัตตะมาน และคณะ. การติดตามผลผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษา

ระดับสูง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 6 และเขตการศึกษา 1

รุ่นที่ 1 ประจำปีงบประมาณ 2539.. ลพบุรี : สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและ

วัฒนธรรม เขตการศึกษา 6 ลพบุรี, 2541. อัดสำเนา.

ชาญชัย อาจินสมาจาร. นักบริหารที่ทรงประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : สายใจ, 2538.

ชาตรี มณีศรี. การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ, 2538.

✓ ชาติ ชัยเดชสุริยะ และมานิตย์ จุมปา. รัฐธรรมนูญของเรา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :

บริษัทโรงพิมพ์เดือนตุลา จำกัด, 2541.

ดวงพร พงษ์ประดิษฐ์. การติดตามผลหลักสูตรการฝึกอบรมผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาของ

สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา : การนำเนื้อหาในหลักสูตรไปใช้. ปรินิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

ถวิล มาตรเลี่ยม. “คุณภาพของครูกับคุณภาพการสอน,” วารสารวิชาการ. 2(4) : 2-7 ;

เมษายน 2542.

ทศพร ขวัญสุวรรณ. เจตคติต่ออาชีพครูของผู้บริหารโรงเรียนและครูสังกัดสำนักงานการประถม

ศึกษาจังหวัดสุโขทัย. ปรินิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พิษณุโลก, 2526. อัดสำเนา.

✓ ทศนีย์ ศุภเมธี. หลักสูตรและการจัดการประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครู

ธนบุรี, 2537.

✓ เทอดสกุล ชูCHANนท์. หลักการสอน. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา, 2540.

✓ ธงชัย สันติวงษ์. การบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ : บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด,

2533.

✓ ชำรง บุญกาญจน์. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ

หัวหน้าหมวดวิชาและครู เกี่ยวกับคุณสมบัติ คุณลักษณะ และความสามารถของผู้ช่วย

ผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 8. ปรินิพนธ์

ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.

✓ ชำรง บัวศรี. ทฤษฎี หลักสูตร การออกแบบและการพัฒนา. กรุงเทพฯ : เอรวิณการพิมพ์,

2531.

_____ . ทฤษฎี หลักสูตร การออกแบบและการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์

การศาสนา, 2535.

- บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, สถาบัน. และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. รายงานการวิจัย ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการศึกษาประถมศึกษา. กรุงเทพฯ ๑ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2527.
- บุญชม ศรีสะอาด. รูปแบบของผลการเรียนในโรงเรียน. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ ๑ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- บุญเรือน หมั่นทรัพย์. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนเอกชนคาทอลิก. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ ๑ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- บำรุง ค้วงโค. การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเมืองและในทึ่กันดาร : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2536. อัดสำเนา.
- ประคอง กรรณสูตร. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ๑ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- ประจวบ ศรีประสาธน์ และคนอื่น ๆ. ผลกระทบการศึกษาของเอกชนต่อสังคมไทย. รายงานการวิจัยเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ ๑ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2532.
- ประสิทธิ์ สาระสันต์. พฤติกรรมกรรมการบริหารที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ ๑ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2542. อัดสำเนา.
- ประสิทธิ์ เครือสิงห์. “4 ม. ที่ทำให้ผู้บริหารน่ารังเกียจ,” ประชาศึกษา. 2 (51) : 34 ; ธันวาคม 2543 - มกราคม 2544.
- ปรีชา คัมภีรปกรณ์. การจัดการโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ ๑ : ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, 2528.
- ปรีชา บุญคมรัตน์. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ ๑ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ ๑ : สหมิตรออฟเซต, 2535.
- ปรุ่ง พวงนาค และคณะ. “การศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดความสูญเปล่าของการประถมศึกษา,” การวิจัยทางการศึกษา. 21 (4) : 45–52 ; ตุลาคม - ธันวาคม 2534.
- ผกา แสงสุวรรณ. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ ๑ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน, 2536.

- พิสมัย ถิระแก้ว. หลักสูตรประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ฝ่ายเอกสารและตำรา
สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2542.
- พัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม, สำนัก. การศึกษาปัจจัยในการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน
ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน และเจตคติของครูต่อผู้บริหาร. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนา
การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 6, 2538. อัดสำเนา.
- ไพโรจน์ กลั่นกุหลาบ. เอกสารประกอบการสอนวิชาบริหาร 300 การบริหารและการนิเทศการ
ศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2542. อัดสำเนา.
- ปิญญู สายนุ้ย. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนสูง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 4.
ปริญญาณิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2332. อัดสำเนา.
- มะลิวัลย์ โอฬาริกพันธ์. ทักษะของผู้บริหารและครูที่มีต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับ
ก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540.
อัดสำเนา.
- มารศรี สุขานธิ. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
กรุงเทพมหานคร. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.
- รุ่ง แก้วแดง. ปฏิวัติการศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, 2541.
- วรารัณ ปันลาชนาค. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร
และครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- วิจิตร ศรีสะอาด. “กว่าจะเป็นกระทรวงศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม,” มติชน. 19 กันยายน
2542. หน้า 4.
- วิจิตร อวาทะกุล. การฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- วิชาการ, กรม. แนวทางการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2525.
- _____ . คู่มือหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533). กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์การศาสนา, 2535.
- วิชาการ, กรม. คู่มือพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2541.

- วิชิต สุรัตน์เรืองชัย. เอกสารประกอบการสอนวิชา 404361 วิธีสอนทั่วไป. ชลบุรี : ภาควิชา
หลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2540.
- วิทยากร เชิงกุล. “คลินิกครู. ความสูญเปล่าทางการศึกษา,” ไทยรัฐ. 20 ธันวาคม 2542.
หน้า 12.
- วิศิษฐ์ ขวัญเมือง. การศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะ
ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. ปรินิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- ศักดิ์พงษ์ หอมหวล. การศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม
: ศึกษากรณีโรงเรียนบ้านคอนเฒ่า. ปรินิพนธ์ กศ. ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม, 2538. อัดสำเนา.
- ✓ สัจจ อุทรานันท์. เทคนิคการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2532.
- สนิท เห่งสุสิทธิ์. ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดร้อยเอ็ด. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- ✓ สมบูรณ์ สงวนญาติ. เทคโนโลยีทางการสอน. กรุงเทพฯ : ภาคพัฒนาคำและเอกสาร
ทางวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศ กรมการฝึกหัดครู, 2534.
- สมพงษ์ อินทรสุวรรณ. “ผู้บริหารกับวิสัยทัศน์ที่ควรจะมี,” วารสารการศึกษา กทม. 6 (20) :
22 – 24 ; มีนาคม 2540.
- ✓ สมพร จารุณัฐ. การวางแผนการเรียนการสอน สื่อและกระบวนการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว, 2540.
- สมยศ นาวิการ. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหาร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนส, 2530.
- สมศักดิ์ คงสมนวน. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็น
ของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. ปรินิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- ✓ สมศักดิ์ อมรรตนาพันธ์. ปัจจัยในการพัฒนางานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี.
ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.
อัดสำเนา

- สราวุธ เศรษฐขจร. การศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยการวิเคราะห์ห่อภิมาน. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ ๑ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.
- สุจิตรา สุกพงษ์. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี. ปรินูญานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ ๑ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2539. อัดสำเนา.
- สุเทพ สวัสดิ์. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี. ปรินูญานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ ๑ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2539. อัดสำเนา.
- สุธรรม เดชนรินทร์. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูอาจารย์วิทยาลัยเทคนิคในเขตการศึกษา 2. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2531. อัดสำเนา.
- สุรัฐ ศิลปอนันต์. กระบวนการปฏิรูปโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ๑ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2543.
- เสนาะ ดิยาว. การบริหารงานบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ ๑ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. “ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา,” เอกสารประกอบการสอน. กรุงเทพฯ ๑ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, ไพฑูรย์ ลินลารัตน์ และกล้า ทองขาว. วิชาชีพมหาวิทยาลัยการบริหารการศึกษา. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2538.
- หวน พันธุพันธ์. การบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ ๑ : โอเดียนสโตร์, 2528.
- อนุศักดิ์ สมิตตันต์. การบริหารวิชาการ. กรุงเทพฯ ๑ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน, 2540.
- อารีรัตน์ วัฒนสิน. “ครูอาชีพตามแนวปฏิรูปการศึกษา,” วารสารวิชาการ. 3 (9) : 2 ; กันยายน 2543.
- อาวุธ เสกเมธี. ปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปัตตานี. ปรินูญานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ ๑ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.
- อุทัย หิรัญโต. หลักการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ ๑ : โอเดียนสโตร์, 2531.
- อัมภา บุญช่วย. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ๑ : โอเดียนสโตร์, 2537.

อุดร กล้าขັນ. องค์ประกอบของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดกาฬสินธุ์. ปรินิพนธ์ คช.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2536. อัดสำเนา.

อุทัย บุญประเสริฐ. หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ เอสดี-เพรส, 2540.

โอภาส สายคำพันธ์. คุณลักษณะผู้ปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2541. อัดสำเนา.

Agthe, Robert R. "The Elementary Principals Perceptions : Of their Own and Teacher's Role in Curriculum Decision Making," Dissertation Abstracts International. 24 (3) : 2088 – A ; September 1980.

Borich, Gary D. Effective Teaching Method. 2nd ed. New York : Macmilan Publishing Company, 1992.

Cherry, David Evan. (1987). Student Perceptions and their relationship to teacher Behavior and student Achievement. Dissertation Abstracts International. (Online). Available Telnet : [http : // thailis.uni.net.th / dao / detail.nsp](http://thailis.uni.net.th/dao/detail.nsp).

Cronbach, lee Joseph. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed. New York : Harper and Row, 1970.

Faber, Charles F. and Gilbert F. Shearon. Elementary School Administration. New York : Holt Rimchart and Winston, 1970.

Fossey, Richard W. (1998). Exploration of the relationship between Principal Leadership style and student Academic Achievement in the Philippines. Dissertation Abstract International. (Online). Available Telnet : [http : // thailis.uni.net.th / dao / detail.nsp](http://thailis.uni.net.th/dao/detail.nsp).

Lunenburg, Federick C. and Alan C. Ornstein. Educational Administration : Concepts And Practices. 2nd ed. California : Wadworth Publishing Company, 1976.

Mann, Dale. "Effective Schools as Dropout – Prevention Strategies," NASSP Bulletin. 73 (518) : 77 – 83 ; September 1989.

Minudin, Othman Osman Bin. "The Role of the Secondary School Principal as Perceived by Secondary School Principals in Sabah Malasia," Dissertation Abstracts International. 14 (7) : 2403 - A ; January, 1987.

Sergiovanni, Thomas J. and Others. Educational Governance and Administration. Englewood cliffs, New Jersey : Prentice – Hall, 1980.

✓ Seyfarth, John T. Personel Management for Effective School. Boston : Allyn and Bacon, 1991.

✓ Shoemaker, J. and W.H.Fraser. “What Principal Can Do : Some Implication From Studies Of Effective Schooling,” PHI DELTA KAPPAN. 63 (November 1981) : 178–182 ; 1981.

Smith, Robert Timothy. “Characteristics of Effective School System in Georgia,” Dissertation Abstracts International. 51 (7) : 2228 – A ; January, 1991.

ภาคผนวก ก.
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ
จดหมายขอความอนุเคราะห์

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์อรรดา สุขารมณ์ อาจารย์สถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ
2. นายณรงค์ แผ้วพลสง ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์
3. นางละออง ภู่งเงิน เลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์
4. นายกระพัน ศรีงาน ศึกษาานิเทศก์จังหวัดบุรีรัมย์
5. นายธำรงค์ นนท์ตา ศึกษาานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนองหงส์บุรีรัมย์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. ๕๑๒๖, ๕๖๔๖

ที่ ทม ๑๐๑๒/๑๖๐๖

วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

เนื่องด้วย นายสรสิทธิ์ เขตคาม นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ แสงศักดิ์ และ รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมณ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบสอบถามปัจจัยที่สัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายสรสิทธิ์ เขตคาม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยฝ่ายบริหาร

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม ๑๐๑๒/ ๑๗/๑๑

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท ๒๓ กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

พฤษภาคม ๒๕๔๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายสรสิทธิ์ เขตคาม นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศวรงค์ดี และ รองศาสตราจารย์สุศรี วงศ์รัตนะ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นายณรงค์ แผ้วพลสงค์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบปัจจัยที่สัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายสรสิทธิ์ เขตคาม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.สำเริง บุญเรืองรัตน์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๖๖๔-๑๐๐๐ ต่อ ๕๗๒๖, ๕๖๔๔

โทรสาร. ๒๕๘-๔๑๑๕

ทม ๑๐๑๒/ ๑๕๐๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท ๒๓ กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๕๔ พฤษภาคม ๒๕๔๔

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายสรสิทธิ์ เขตคาม นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์” โดยมีช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศวกศักดิ์ และ รองศาสตราจารย์สุศรี วงศ์รัตน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขออนุญาตชั้นสถานที่ และขอให้ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ที่สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ - ๖ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ตอบแบบสอบถามปัจจัยที่สัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ในระหว่างเดือน พฤษภาคม – มิถุนายน ๒๕๔๔

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายสรสิทธิ์ เขตคาม ได้เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ และจะกรุณามีหนังสือแจ้งไปยังโรงเรียนในสังกัดจะเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

นางงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๖๖๔-๑๐๐๐ ต่อ ๕๗๒๖, ๕๖๔๔

โทรสาร. ๒๕๘-๔๑๑๕

ที่ ศธ 1131/5050

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์
50 ถนนอิสานบุรีรัมย์ 31000

18 มิถุนายน 2544

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ทุกอำเภอ/กิ่งอำเภอ

ด้วย นายสรสิทธิ์ เขตคาม นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยที่สัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ระหว่าง เดือน พฤษภาคม - มิถุนายน 2544 ซึ่งนักศึกษาจะเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์แก่ผู้เกี่ยวข้องในการวิจัย

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ขอให้สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแจ้งสถานศึกษาในสังกัดของท่าน ให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาในการเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ แผ้วพลสง)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด รักษาการแทน
ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์

ฝ่ายบริการการศึกษา

โทร. 044-611402

โทรสาร 044-62027

โรงเรียนบ้านห้วยก้อม ตำบลเสาเดียว
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนองหงส์
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ 31240

8 มิถุนายน 2544

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ท่านผู้บริหาร โรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน (ฉบับที่ 1) จำนวน 1 ชุด
2. แบบสอบถามครูผู้สอน (ฉบับที่ 2) จำนวน 1 ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นายสรสิทธิ์ เขตคาม ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยก้อม สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนองหงส์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ กำลังศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังทำการวิจัยเรื่อง
“ปัจจัยที่สัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์” ผลการวิจัยจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน
และพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ให้เจริญก้าวหน้าต่อไป
ผู้บริหารจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. ขอให้ท่านผู้บริหารโรงเรียน ตอบแบบสอบถามฉบับที่ 1 (แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน)
2. โปรดมอบแบบสอบถามฉบับที่ 2 (แบบสอบถามครูผู้สอน) ให้กับครูผู้สอน ที่สอนในระดับ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 คน

3. ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดรวบรวมแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ ที่ตอบเรียบร้อยแล้ว
บรรจุใส่ซองที่ผู้วิจัยได้จัดเตรียมไว้ ส่งกลับคืนสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ที่หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์
ภายในวันที่ 18 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2544 นี้ด้วย

ผู้วิจัยตระหนักดีว่า หากท่านไม่ให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้วิจัย งานวิจัยฉบับนี้คงไม่สามารถสำเร็จได้
ผู้วิจัยจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ท่านจะดำเนินการตอบแบบสอบถามที่ได้รับนี้ และส่งกลับสำนักงานการประถม
ศึกษาอำเภอที่ท่านสังกัดอยู่ตามวันเวลาที่แจ้ง ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาอนุเคราะห์ของท่าน

ขอแสดงความนับถือ

(นายสรสิทธิ์ เขตคาม)

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ข.
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามผู้บริหาร โรงเรียน
ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา
จังหวัดบุรีรัมย์

แบบสอบถาม

ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ฉบับ มีรายละเอียด ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยด้านผู้บริหาร สอบถามข้อมูลด้านชีวสังคม เกี่ยวกับระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหารและการได้รับการอบรมทางการบริหาร มี 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มี 40 ข้อ

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามครู ถามปัจจัยด้านครูผู้สอน แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลด้านชีวสังคมของครูผู้สอน เกี่ยวกับ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน มี 2 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความเอาใจใส่ในการสอน มี 9 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มี 39 ข้อ

คำตอบของท่าน จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพบุคลากรทางการศึกษา
และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์
กรุณาตอบทุกข้อ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ฉบับที่ 1

สอบถามผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามคุณลักษณะด้านจิตสังคมของผู้บริหารโรงเรียน

ตอนที่ 2 สอบถามปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน

ฉบับที่ 1

ตอนที่ 1

สอบถามคุณลักษณะด้านชีวสังคมของผู้บริหาร โรงเรียน

คำชี้แจง กรุณาเขียนเครื่องหมาย / ลงใน () ที่ตรงกับสถานภาพส่วนตัวของท่าน และโรงเรียนของท่าน

1. ระดับการศึกษา

() ต่ำกว่าปริญญาตรี

() ปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี

2. ท่านได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมาแล้ว

() ไม่เกิน 10 ปี

() 10 ปี ขึ้นไป

3. ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2539 – 2543) ท่านได้รับการอบรมวิชาการ

ทางการบริหารจากหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานอื่น

() เคย

() ไม่เคย

ถ้าเคย จำนวนครั้งที่ผ่านการอบรม

() 1 – 3 ครั้ง

() 3 ครั้ง ขึ้นไป

ฉบับที่ 1

ตอนที่ 2

สอบถามผู้บริหาร โรงเรียนในปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา

คำชี้แจง 1. โปรดอ่านข้อความแล้วพิจารณาว่า ในโรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ มีปัญหา
ทางด้านการปฏิบัติงานวิชาการอยู่ในระดับใด แล้วเขียนเครื่องหมาย /
ลงใน () ที่ตรงกับความเป็นจริง

2. ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อ	การปฏิบัติงานวิชาการ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	การจัดหาคู่มือการใช้หลักสูตรให้เพียงพอ กับความต้องการของครู		/			

จากตัวอย่างข้างบนนี้แสดงว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการจัดหา
คู่มือการใช้หลักสูตรให้เพียงพอกับความต้องการ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

แบบสอบถามฉบับนี้มี 40 ข้อ ให้ท่านตอบลงในแบบสอบถาม ดังรายละเอียดหัวข้อ ต่อไปนี้

ข้อ	การปฏิบัติงานวิชาการ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตร ไปใช้</u>					
1	การจัดหาคู่มือการใช้หลักสูตรให้เพียงพอ กับความต้องการของครู					
2	การจัดการอบรม สัมมนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตร ไปใช้					
3	การให้คำปรึกษากับครูที่ประสบปัญหา ในการนำหลักสูตรไปใช้					
4	การจัดให้มีการติดตามผลการจัดกิจกรรมการสอน ของครูให้เป็นไปตามหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ					
5	การจัดให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน					
6	การจัดให้มีการประชุมก่อนเปิดเรียนเพื่อให้ครูทุกคน รับทราบนโยบายและเตรียมความพร้อม					
7	การปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับสภาพ ของท้องถิ่นนั้น ๆ					
8	การนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อให้ บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่หลักสูตรต้องการ					
9	การประสานงานการใช้หลักสูตรระหว่างโรงเรียน กับชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่					
10	การจัดให้มีการประเมินผลครูเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรและการนำหลักสูตร ไปใช้					

ข้อ	การปฏิบัติงานวิชาการ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>ด้านการเรียนการสอน</u>					
1	การจัดให้มีการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนก่อนเปิดภาคเรียน					
2	การดำเนินการจัดครูเข้าสอนให้ตรงกับความรู้ความสามารถและสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา					
3	การส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมและหลากหลายมาใช้ในการปฏิบัติการสอน					
4	การให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนโดยเน้นการปฏิบัติจริงตามเนื้อหาสาระการเรียนรู้					
5	การบริหารงานโดยเน้นให้ครูเตรียมการสอนก่อนทำการสอนทุกครั้ง					
6	การจัดให้ครูมีการประชุมปรึกษาหารือเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนร่วมกัน					
7	การจัดให้มีการพัฒนาการสอนในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อยกระดับคุณภาพการสอน					
8	การจัดให้มีการสำรวจความสนใจและความถนัดของแต่ละคนเพื่อค้นหาศักยภาพของผู้เรียน					
9	การเชิญวิทยากรจากภายนอกมาเพื่อให้ความรู้แก่ครูและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น					
10	การขอรับการสนับสนุนด้านวิชาการจากหน่วยศึกษานิเทศก์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน					

ข้อ	การปฏิบัติงานวิชาการ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน</u>					
1	การจัดให้มีสื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรได้อย่างครบถ้วนทุกกลุ่มประสบการณ์					
2	การประสานงานกับสถานประกอบการในชุมชนในการนำนักเรียนไปฝึกฝนอาชีพ					
3	การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนประกอบการสอนโดยใช้วัสดุในท้องถิ่น ที่หาได้ง่ายและราคาถูก					
4	การจัดให้มีบริการสื่อและอำนวยความสะดวกแก่ครู					
5	การจัดให้มีศูนย์สื่อการเรียนการสอนที่สามารถจัดเก็บและรักษาสื่อได้อย่างเป็นระบบ					
6	การจัดประชุมสัมมนาเพื่อให้ครูตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการใช้สื่อที่เหมาะสม					
7	การสนับสนุนส่งเสริมให้ครูใช้สื่อประกอบการสอน					
8	การจัดให้มีการผลิตและประกวดสื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง					
9	การจัดหางบประมาณจากภายนอกมาเพื่อจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอความต้องการ					
10	การประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูในทุกชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ					

ข้อ	การปฏิบัติงานวิชาการ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>ด้านการวัดและประเมินผล</u>					
1	โรงเรียนมีคู่มือเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลเพื่อให้ครูได้ศึกษาอย่างทั่วถึง					
2	การศึกษาหาความรู้เพื่อให้เกิดความเข้าใจในระบบวิธีวัดและประเมินผลนักเรียน					
3	การดำเนินการให้มีการจัดเก็บเครื่องมือในการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ					
4	มีปฏิทินปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลในทุกชั้นเรียน					
5	การกำกับดูแลและให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลแก่ครู					
6	การกำหนดให้ครูผู้สอนทุกชั้นจัดทำเอกสารแสดงผลพัฒนาการของนักเรียนทุกคน					
7	การใช้เครื่องมือที่หลากหลายตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของครู เช่นการสังเกตสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถาม					
8	การขอความร่วมมือจากบุคลากรภายนอกที่มีความรู้ความสามารถมาช่วยสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล					
9	การติดตามและตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลนักเรียน					
10	การนำผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการสอนของครู					

แบบสอบถามครูผู้สอน
ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์

ฉบับที่ 2

แบบสอบถามครูผู้สอน

ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามครูผู้สอน ถามปัจจัยด้านครูผู้สอน แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามด้านชีวสังคมของครูผู้สอน เกี่ยวกับ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการสอน มี 2 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมความเอาใจใส่ในการสอน มี 9 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มี 39 ข้อ

คำตอบของท่าน จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพบุคลากรทางการศึกษา
และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์

กรุณาตอบทุกข้อจกเป็นพระคุณยิ่ง

ฉบับที่ 2

ตอนที่ 1

สอบถามคุณลักษณะด้านชีวสังคมของครูผู้สอน

คำชี้แจง กรุณาเขียนเครื่องหมาย / ลงใน () ที่ตรงกับสถานภาพส่วนตัวของท่าน

1. ระดับการศึกษา

() ต่ำกว่าปริญญาตรี

() ปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี

2. ท่านปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษามาแล้วเป็นระยะเวลา

() ต่ำกว่า 10 ปี

() 10 ปี ขึ้นไป

ฉบับที่ 2

ตอนที่ 2

สอบถามครูผู้สอน เกี่ยวกับพฤติกรรมความเอาใจใส่ในการสอน

- คำชี้แจง 1. โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับระดับการปฏิบัติงานของท่าน
2. ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อ	พฤติกรรมความเอาใจใส่ในการสอน	ระดับการปฏิบัติ			
		ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติบ่อยครั้ง	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่ปฏิบัติ
0	ท่านศึกษารวบรวมข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคล			/	

จากตัวอย่างข้างบน แสดงว่า พฤติกรรมความเอาใจใส่ในการสอน ของครูผู้สอนมีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง

แบบสอบถามฉบับนี้ มี 9 ข้อ ให้ท่านตอบลงในแบบสอบถาม ดังรายละเอียดหัวข้อดังนี้

ข้อ	พฤติกรรมความเอาใจใส่ในการสอน	ระดับการปฏิบัติ			
		ปฏิบัติ เป็นประจำ	ปฏิบัติ บ่อย ครั้ง	ปฏิบัติ เป็น บางครั้ง	ไม่ ปฏิบัติ
1	ท่านศึกษาข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคล				
2	ท่านวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อค้นหาศักยภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคล				
3	ท่านวางแผนไว้ล่วงหน้าก่อนทำการสอนทุกครั้ง				
4	ท่านสรรหาและใช้สื่อการเรียนการสอนตามความเหมาะสมทุกครั้ง				
5	ท่านจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง				
6	ท่านให้การเสริมแรงและสร้างกำลังใจให้กับผู้เรียนตามความเหมาะสม				
7	ท่านได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อแสวงหาวิทยาการใหม่ๆ มาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน				
8	ท่านได้ปรับปรุงแก้ไข ให้ความช่วยเหลือเมื่อพบนักเรียนประพฤติปฏิบัติตนไม่เหมาะสม				
9	ท่านได้บันทึกผลการสอนของตนเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อใช้สอนในครั้งต่อไป				

ฉบับที่ 2

ตอนที่ 3

แบบสอบถามครูผู้สอน เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

- คำชี้แจง** 1. โปรดอ่านข้อความแล้วพิจารณาว่า ในโรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ มีปัญหาทางด้านการปฏิบัติงานวิชาการอยู่ในระดับใด แล้วเขียนเครื่องหมาย / ลงใน () ที่ตรงกับความเป็นจริง
2. ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อ	การปฏิบัติงานวิชาการ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	ผู้บริหารจัดหาคู่มือการใช้หลักสูตรเพื่อให้ครูได้ศึกษา เพียงพอกับความต้องการของครู			/		

จากตัวอย่างข้างบนนี้ แสดงว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการจัดหาคู่มือการใช้หลักสูตรเพื่อให้ครูได้ศึกษาของผู้บริหาร ให้เพียงพอกับความต้องการของครู มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

แบบสอบถามฉบับนี้มี 39 ข้อ ให้ท่านตอบลงในแบบสอบถามดังรายละเอียดหัวข้อต่อไปนี้

ข้อ	การปฏิบัติงานวิชาการ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>ด้านหลักสูตรและนำหลักสูตร ไปใช้</u>					
1	ผู้บริหารจัดหาคู่มือการใช้หลักสูตรเพื่อให้ครูได้ศึกษา เพียงพอกับความต้องการของครู					
2	ผู้บริหารจัดให้มีการอบรมสัมมนาให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้					
3	ผู้บริหารได้ให้คำปรึกษา ให้ความช่วยเหลือครู เมื่อครูประสบปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร					
4	ผู้บริหารจัดให้มีระบบนิเทศติดตามผลการสอนเพื่อให้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
5	ผู้บริหารจัดให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผน งานวิชาการภายในโรงเรียน					
6	ผู้บริหารจัดประชุมครูในโรงเรียนเพื่อจัดทำแผนการสอน ก่อนเปิดภาคเรียน					
7	ผู้บริหารจัดให้มีการปรับปรุงหลักสูตรให้มี ความเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น					
8	ผู้บริหารนิเทศ กำกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
9	ผู้บริหารได้ประสานการใช้หลักสูตรระหว่างโรงเรียน กับชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่					
10	ผู้บริหารจัดประเมินผลครู เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจใน หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้					

ข้อ	การปฏิบัติงานวิชาการ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>ด้านการเรียนการสอน</u>					
1	ผู้บริหารจัดให้มีการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการเรียนการสอนก่อนเปิดภาคเรียน					
2	ผู้บริหารจัดครูเข้าสอนได้ตรงกับความรู้ความสามารถและตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา					
3	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายมาใช้ในการปฏิบัติการสอน					
4	ผู้บริหารเน้นให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นการปฏิบัติจริงตามเนื้อหาสาระการเรียนรู้					
5	ผู้บริหารบริหารงานโดยเน้นให้ครูมีการเตรียมการสอนก่อนทำการสอนทุกครั้ง					
6	ผู้บริหารจัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกัน					
7	ผู้บริหารจัดให้มีโครงการพัฒนาการสอนในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อยกระดับคุณภาพการสอน					
8	ผู้บริหารเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถจากภายนอกมาให้ความรู้แก่ครูในด้านต่าง ๆ					
9	ประสานงานกับหน่วยศึกษานิเทศก์เพื่อขอความช่วยเหลืองานด้านการจัดการเรียนการสอน					
10	ผู้บริหารนิเทศ ติดตามผลการสอนของครู เพื่อแก้ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					

ข้อ	การปฏิบัติงานวิชาการ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน</u>					
1	ผู้บริหารจัดให้มีสื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรไว้ครบทุกกลุ่มประสบการณ์					
2	ผู้บริหารประสานงานกับสถานประกอบการในชุมชนในการนำนักเรียนไปเรียนและฝึกอาชีพ					
3	ผู้บริหารส่งเสริมการจัดกิจกรรมการผลิตสื่อการเรียนการสอนของครูที่ใช้วัสดุในท้องถิ่น					
4	ผู้บริหารจัดให้มีศูนย์สื่อการเรียนการสอน					
5	ผู้บริหารจัดให้มีบริการสื่อการเรียนการสอนและอำนวยความสะดวกแก่ครูในการนำสื่อไปใช้					
6	ผู้บริหารจัดกิจกรรมเพื่อให้ครูตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการใช้สื่อการเรียนการสอน					
7	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้สื่อประกอบการสอน					
8	ผู้บริหารจัดหางบประมาณจากภายนอกมาเพื่อจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนให้พอกับความต้องการ					
9	ผู้บริหารประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูทุกชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ					

ข้อ	การปฏิบัติงานวิชาการ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>ด้านการวัดและประเมินผล</u>					
1	โรงเรียนมีคู่มือเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลเพื่อให้ครูได้ศึกษาอย่างทั่วถึง					
2	ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจอย่างดีในระเบียบวิธีวัดผลนักเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา					
3	ผู้บริหารดำเนินการให้มีการจัดเก็บเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลนักเรียนอย่างเป็นระบบ					
4	ผู้บริหารจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลนักเรียนในทุกชั้นเรียน					
5	ผู้บริหารกำกับดูแลและให้ข้อเสนอแนะแก่ครูในการจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลนักเรียน					
6	ผู้บริหารกำหนดให้ครูผู้สอนจัดทำเอกสารแสดงพัฒนาการของนักเรียนทุกคนในชั้นเรียน					
7	ผู้บริหารใช้เครื่องมือที่หลากหลาย ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของครู เช่น การสัมภาษณ์ สังเกต และการใช้แบบสอบถาม					
8	ผู้บริหารเชิญวิทยากรจากภายนอกมาช่วยในการจัดสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลนักเรียน					
9	ผู้บริหารติดตามและตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลนักเรียนให้เป็นปัจจุบัน					
10	ผู้บริหารจัดให้นำผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลนักเรียนไปใช้ในการปรับปรุงการสอนของครู					

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	สรสิทธิ์ เขตคาม
วัน / เดือน / ปี เกิด	31 ธันวาคม 2499
สถานภาพสมรส	สมรสกับนางสุภาพ เขตคาม
สถานที่เกิด	ตำบลห้วยหิน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	22 หมู่ 6 ตำบลเสาเดียว อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านห้วยก้อม ตำบลเสาเดียว อำเภอหนองหงส์ บุรีรัมย์
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2519 ครูตรี โรงเรียนวัดโนนศรีคุณ อำเภอลำปลายมาศ บุรีรัมย์ พ.ศ. 2527 ครูใหญ่โรงเรียนบ้านโนนจันทลาดใหม่สามัคคี อำเภอหนองหงส์ พ.ศ. 2530 ครูใหญ่โรงเรียนบ้านห้วยก้อม อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2539 อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านห้วยก้อม อำเภอหนองหงส์ พ.ศ. 2544 ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยก้อม อำเภอหนองหงส์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2509 สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโนนศรีคุณ พ.ศ. 2512 สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนอภิชาดิ กทม. พ.ศ. 2515 สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนทวีวัฒนา กทม. พ.ศ. 2518 สำเร็จการศึกษา พ.ม. ศึกษาด้วยตนเอง พ.ศ. 2523 สำเร็จ กศ.บ. (ประวัติศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ชลบุรี พ.ศ. 2544 สำเร็จ กศ.ม. (วิชาเอกการบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ ฯ

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์

บทคัดย่อ
ของ
สรสิทธิ์ เขตคาม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
มกราคม 2545

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผล ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอนกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 750 คน โดยแยกเป็น ผู้บริหารจำนวน 250 คน และครูผู้สอนที่สอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนละ 2 คน จำนวน 500 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามประเภทย่อยประมาณค่า (Rating Scale) สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

จากการศึกษาวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวมทั้ง 4 ด้านมีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง แตกต่างจากความคิดเห็นของครูผู้สอน คือ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
2. ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการวัดและประเมินผล มีปัญหาอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้และด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
3. ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในระดับต่ำ
4. ปัจจัยด้านครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในระดับต่ำ
5. ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียน ไม่ส่งผลต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
6. ปัจจัยด้านครูผู้สอน ตัวแปรระดับการศึกษาและตัวแปรความเอาใจใส่ในการสอน ในปัจจัยด้านครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

FACTORS RELATED TO ACADEMIC ADMINISTRATION PLOBLEMS
OF PRIMARY SCHOOL PRINCIPALS UNDER THE JURISDICTION OF
THE PROVINCIAL OFFICE OF PRIMARY EDUCATION, BURIRAM

AN ABSTRACT
BY
SORASITHI KETKAM

Presented in partial fulfilment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Administration
At Srinakharinwirot University
January 2002

The purpose of this research was to study the academic administration problems of primary school principals working under the supervision of Buriram Provincial Primary Education Office. The four related factors studied were curriculum and curriculum implementation, teaching and learning, instructional material, and evaluation. This study also examined the relationship between the factors concerning administrators and teachers and their academic administration problems. Among other factors related to the principals, academic administration problems were also included in this study.

The sample groups in this study included 750 administrators and teachers working under the supervision of Buriram Provincial Primary Education Office. These research respondents were classified as 250 administrators and 500 teachers teaching grade 1 – 6, two from each of the 250 schools. The data were collected by means of a rating scale questionnaire and analyzed by the use of means, standard deviation, multiple correlation and multiple regression analysis.

The findings of the study were :

1. The administrators perceived that their academic administration problems concerning the four related factors were at the medium level which were differed from the perception of the teachers. The problems concerning the curriculum and curriculum implementation and evaluation were at the medium level while those concerning the curriculum and curriculum implementation and instructional materials were at the high level.
- 2 The relationship between the administrators factor and the academic administration problems was significantly low.
3. The relationship between the teachers factor and the academic administration problems was significantly low.
4. The administrators factor did not affect the academic administration problems of the primary school administrators.
5. When considering the teachers factor, educational level and the teachers' attention to their instruction reportedly had an impact on the academic administration problems which was significant at the .05 level.